

PREDNACRT

ODJELJENJE ZA PROSTORNO PLANIRANJE I
IMOVINSKO-PRAVNE POSLOVE
VLADE BRČKO DISTRIKTA BIH

ZAKON O ZAŠTITI PRIRODE

BRČKO, NOVEMBAR 2022.GODINE

ZAKON O ZAŠTITI PRIRODE

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1 (Predmet)

Ovim Zakonom uređuje se zaštita prirode, opšte mjere očuvanja prirode, ekološki značajna područja, zaštita divljih ptica, zaštita i očuvanje biodiverziteta, uspostava evropske ekološke mreže posebno zaštićenih područja – Natura 2000 u Brčko distriktu BiH, mjere zaštite vrsta i podvrsta, prekogranični promet zaštićenim divljim vrstama i podvrstama kao i zaštićene prirodne vrijednosti.

Član 2 (Pojmovi i definicije)

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) **alohtona vrsta** je strana vrsta koja prirodno nije egzistirala u određenom ekološkom sistemu nekog područja, nego je u to područje dospjela namjernim ili nenamjernim naseljavanjem;
- b) **autohtona vrsta** je zavičajna vrsta koja prirodno egzistira u određenom ekološkom sistemu nekog područja;
- c) **biogeografska regija** - EU pokriva devet biogeografskih regija koje su svaka za sebe karakteristične po vegetaciji, klimi, topografiji i geologiji. Granice regija nisu fiksne no omogućavaju praćenje trendova očuvanja vrsta i staništa u sličnim uslovima diljem Evrope ne obraćajući pažnju na državne granice. Regije su: alpska, kontinentalna, mediteranska, panonska, borealna, atlantska, crnomorska, stepska i makaronezijska;
- d) **biološka raznolikost** je sveukupnost svih živih organizama koji su sastavni dijelovi ekoloških sistema, a uključuje raznolikost unutar vrsta, između vrsta te raznolikost između ekoloških sistema;
- e) **biotop** je područje na kojem žive određene vrste biljaka, životinja i drugih organizama;
- f) **Crvena lista-popis ugroženih vrsta/podvrsta**, je službeni dokument koji sadrži popis ugroženih divljih vrsta/podvrsta, raspoređenih po kategorijama ugroženosti;
- g) **Crvena knjiga** je službeni dokument koji sadrži opširne podatke o osnovnim karakteristikama vrste, o stepenu njene ugroženosti, faktorima ugrožavanja, kao i prijedloge mjera za zaštitu same vrste;
- h) **divlje vrste** biljaka, gljiva i životinja su sve one vrste i podvrste koje nisu nastale pod uticajem čovjeka kao posljedica uzgojnih aktivnosti;
- i) **ekološki koridor** je odgovarajući ekološki prostor migracije vrsta;
- j) **ekološka mreža** je sistem međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno doprinose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti;
- k) **ekološki prihvatljiv protok** predstavlja najmanju količinu vode koja osigurava očuvanje prirodne ravnoteže vodnih ekosistema i pejzažnih karakteristika vodotoka;
- l) **ekološki sistem** je dinamičan kompleks zajednica biljaka, gljiva, životinja i mikroorganizama i njihovog neživog okoliša koji međusobno djeluju kao funkcionalna jedinica;

- m) **ekološki značajno područje** je područje koje u velikoj mjeri doprinosi očuvanju biološke raznolikosti u distriktu BiH;
- n) **endem** je vrsta ili podvrsta čija rasprostranjenost je ograničena na određeno područje ili lokalitet;
- o) **ex-situ očuvanje** je očuvanje komponenti biološke raznolikosti izvan njihovih prirodnih staništa; očuvanje dijelova geološke baštine izvan prirodnih nalazišta, uglavnom minerala, stijena i fosila u muzejskim ili privatnim zbirnama i ustanovama;
- p) **genetička raznolikost** je raznolikost gena unutar jedinki, populacija, podvrsta, vrsta i viših taksonomskih kategorija;
- q) **geološko naslijeđe** je sve ono što je sačuvano u strukturi i teksturi stijena i terena kao što su geološke, geomorfološke, hidro-geološke pojave i objekti te paleontološki nalazi;
- r) **geološka raznolikost** su sve vrste stijena, minerala, fosila i reljefni oblici te procesi koji su ih stvarali kroz geološka razdoblja;
- s) **in-situ očuvanje** je očuvanje ekoloških sistema na prirodnim staništima te održavanje i obnavljanje vrsta sposobnih za opstanak u njihovom prirodnom okruženju, očuvanje odomaćenih biljaka i životinja u okruženju u kojem su razvili svoja specifična svojstva; očuvanje dijelova geološkog naslijeđa na mjestu njihova nastanka, odnosno nalazišta minerala/stijena i fosila;
- t) **introdukcija** je namjerno ili nenamjerno naseljavanje vrsta ili podvrsta u ekološki sistem nekog područja, u kojemu one nikad ranije nisu prirodno obitavale;
- u) **izvoz** je svako iznošenje vrijednosti iz carinskog područja Bosne i Hercegovine;
- v) **katastar nekretnina** je evidencija o česticama zemljišta, zgradama i dijelovima zgrada kao i drugim građevinama koje trajno leže na zemljištu ili ispod njegove površine, ako zakonom nije drukčije određen;
- w) **Kišobran vrsta** - rod zeljastih biljaka iz porodice Kišobran;
- x) **kompensacijski uslovi** su mjere koje se određuju radi osiguranja opšte povezanosti ekološke mreže.
- y) **komponenta prirode** je svaki izvorni dio prirode;
- z) **krš** je specifičan površinski i podzemni reljef sa specifičnom hidrografskom mrežom u karbonatnim stijenama;
- aa) **migratorna vrsta** znači cijelu populaciju ili bilo koji geografski odvojeni dio populacije bilo koje vrste ili niže svojte divljih životinja, čiji značajni dio ciklički i predvidivo prelazi jednu ili više nacionalnih granica;
- bb) **međunarodno ekološki značajno područje** je ono područje koje na osnovu međunarodnih standarda utvrdi Brčko distrikt BiH uredbom te osigura zaštitu određenim režimom zaštite, u skladu sa odredbama ovog Zakona;
- cc) **monitoring stanja prirode** je praćenje stanja prirode, odnosno dijelova biološke i pejzažne raznolikosti;
- dd) **oblikovana priroda** je dio prirode kojega je čovjek oblikovao sa namjenom odgoja, obrazovanja, oblikovanja pejzažnih elemenata, ili sa kojom drugom svrhom, a koji je značajan za očuvanje biološke i pejzažne raznolikosti;
- ee) **obnavljanje prirode** je skup stručnih mjera kojima se narušeno stanje biološke i pejzažne raznolikosti vraća u stanje blisko izvornom;
- ff) **očuvanje prirode** je svaki postupak, koji se obavlja radi zaštite i očuvanja biološke i pejzažne raznolikosti i zaštite prirodnih vrijednosti;
- gg) **održivo korištenje prirodnih dobara** je korištenje prirodnih dobara na način i u obimu koji ne vodi do njihova propadanja, nego se održava njihov potencijal kako bi se udovoljilo potrebama i težnjama sadašnjih i budućih naraštaja;

- hh) **osjetljive vrste** su vrste za koje se vjeruje da će prijeći u kategoriju ugroženih vrsta u skoroj budućnosti ako uzročni faktori nastave s djelovanjem;
- ii) **ovlašteno pravno lice** je lice koje posjeduje ovlaštenje za obavljanje djelatnosti iz oblasti zaštite životne sredine izdato od nadležnog ministarstva Republike Srpske ili Federacije Bosne i Hercegovine;
- jj) **plan implementacije** Strategije zaštite prirode je dokument preaćenja realizacije mjera definisanih Strategijom;
- kk) **plan upravljanja prirodnim dobrima** su na osnovu posebnih zakona propisane planske osnove za upravljanje i korištenje prirodnim dobrima i resursima u ekonomske, socijalne i ekološke namjene;
- ll) **podvrsta** je sistem populacija iste vrste koje se od drugih populacija iste vrste razlikuju određenim genetičkim ili morfološkim osobinama;
- mm) **pejzaž** je ekosistem određenog prostora, viđen ljudskim okom, čija su obilježja nastala međudjelovanjem prirodnih i/ili ljudskih faktora;
- nn) **pejzažna raznolikost** je prostorna strukturiranost prirodnih i antropogenih pejzažnih dijelova bioloških, geoloških, geomorfoloških i kulturnih vrijednosti;
- oo) **područje rasprostranjenosti** je geografski određeno područje čija je površina jasno određena, a sastoji se od lokaliteta staništa koji su geografski određena područja;
- pp) **populacija** je sistem prostorno i vremenski povezanih primjeraka iste vrste, u kojoj se one međusobno ukrštaju;
- qq) **povoljno stanje** vrste ili tipa staništa je stanje koje u predvidljivoj budućnosti osigurava opstanak te vrste ili tipa staništa;
- rr) **primjerak** znači bilo koju biljku ili životinju, živu ili mrtvu, od vrsta navedenih u Annexu IV ili V Direktive o staništima, njihovi dijelovi ili od njih dobiveni proizvodi (derivative), kao i bilo koji proizvod za koji se pokaže, iz popratnog dokumenta, pakiranja ili marke ili etikete, ili ako iz bilo kojih okolnosti proizlazi da su to dijelovi ili od tih vrsta biljaka ili životinja dobiveni proizvodi;
- ss) **prirodna dobra** su svi dijelovi prirode koje čovjek iskorištava u ekonomske svrhe;
- tt) **prirodna ravnoteža** je stanje međusobno uravnoteženih odnosa i uticaja živih bića među sobom i sa njihovim staništem;
- uu) **prirodne vrijednosti** su dijelovi prirode koji zaslužuju posebnu zaštitu radi očuvanja biološke i pejzažne raznolikosti, radi svoje osjetljivosti ili radi naučnog, kulturološkog, estetskog, obrazovnog, privrednog i drugog javnog interesa čineći ekološku mrežu;
- vv) **reintrodukcija** je ponovno naseljavanje neke vrste ili podvrste u područje u kojem je ranije bila istrijebljena, a u ekološkom sistemu još postoje približno jednaki ekološki uslovi kao i prije istrebljenja;
- ww) **rekultivacija** je proces zatvaranja i preuređivanja oblasti, vraćanje u prvobitno stanje,
- xx) **reliktna vrsta** su vrste koje su bile raširenije i/ili raznolikije u prošlosti.
- yy) **rijetke vrste** su vrste sa malobrojnim populacijama, koje trenutno nisu ugrožene, ali bi mogle biti;
- zz) **sigovine** su nakupine minerala u podzemnim prostorima različitih oblika;
- aaa) **speleološki objekti** su prirodno formirani podzemni prostori duži od 5 metara, a dimenzije ulaza su im manje od dubine ili dužine objekta;
- bbb) **stanište** je kopneno ili vodeno područje određeno njenim geografskim abiotičkim i biotičkim svojstvima, bilo da su potpuno prirodna ili djelomično prirodna;
- ccc) **tresetište** je vlažno stanište sa obiljem mahovine i drugoga bilja koje se tu nakuplja, trune bez prisutnosti kisika i stvara treset bogat ugljikom;
- ddd) **endemske vrste** su vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju iz razloga specifične prirode njihovog staništa i zbog potencijalne opasnosti od njihovog iskorištavanja;

- eee) **utočište za životinje** je prostor namijenjen privremenom boravku, odnosno liječenju bolesnih ili ranjenih životinja, odbačenih mladunaca koji sami još nisu sposobni preživjeti u prirodi;
- fff) **uzgoj biljaka** je uzgajanje autohtonih domaćih ili stranih vrsta biljaka sa namjenom dobivanja hrane, za prodaju, za industrijske ili zdravstvene namjene, za naučno-odgojne ili naučno-istraživačke svrhe;
- ggg) **uzgoj životinja** je uzgajanje autohtonih domaćih ili stranih vrsta životinja u prostoru odvojenom od prirode sa namjenom dobivanja hrane, radi lova, prodaje, naučno-odgojnog ili naučno-istraživačkog rada;
- hhh) **ugrožene vrste** su vrste čija populacija je toliko mala da im prijete izumiranje;
- iii) **upravljač zaštićenog područja** je preduzetnik pravno ili fizičko lice ili drugi subjekt koji u zaštićenom prirodnom području obavlja poslove, djelatnosti, odnosno koristi prirodno dobro i njegove resurse, pogodnosti i odlike,
- jjj) **vlažna staništa** uključuju područja močvarnih zemljišta, ritova i cretova, krške hidrološke sisteme i druge vode, prirodne ili umjetne, stalne ili povremene, sa stajaćom ili tekućom vodom, slatkom ili slanom, uključujući područja morske vode čija dubina za vrijeme oseke ne prelazi šest metara;
- kkk) **vrsta** je populacija koja živi u određenom vremenu na određenom prostoru;
- lll) **zaštićeno područje** je jasno definisan geografski prostor, prepoznat i namijenjen dostizanju dugoročne konzervacije prirode, opštekorisnih funkcija prirode, i kulturalnih vrijednosti;
- mmm) **zahvat u prirodi** je svako privremeno ili trajno djelovanje čovjeka na prirodu koje može narušiti prirodnu ravnotežu, izuzev ako to djelovanje nije u cilju zaštite i očuvanja prirode;
- nnn) **zaštićene prirodne vrijednosti** su prirodne vrijednosti proglašene zaštićenima od tijela utvrđenog ovim Zakonom i upisane u registar zaštićenih prirodnih vrijednosti, a odnose se na zaštićena područja, zaštićene biljne, i životinjske vrste i podvrste i gljive te zaštićene minerale i fosile;
- ooo) **zajednica** je biocenoza ili sistem populacija različitih vrsta na određenom prostoru i u određenom vremenu.

DIO DRUGI – CILJ I NAČELA ZAŠTITE PRIRODE

Član 3 (Cilj)

Zaštita prirode sprovodi se u cilju:

- a) očuvanja i unapređenja biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti,
- b) usklađivanja ljudskih aktivnosti, ekonomskih i društvenih razvojnih planova, programa, osnova i projekata sa održivim korišćenjem obnovljivih i neobnovljivih prirodnih resursa i dugoročnim očuvanjem prirodnih ekosistema i prirodne ravnoteže,
- c) održivog korišćenja i upravljanja prirodnim resursima i dobrima, obezbjeđivanje njihove funkcije uz očuvanje prirodnih vrijednosti i ravnoteže prirodnih ekosistema,
- d) blagovremeno sprečavanje ljudskih aktivnosti i djelatnosti koje mogu dovesti do trajnog osiromašenja biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti, kao i poremećaja sa negativnim posljedicama u prirodi,
- e) utvrđivanja i praćenje stanja u prirodi,
- f) unapređenja stanja narušenih dijelova prirode i pejzaža,

- g) određivanja tipova staništa i ekološki značajnih područja, vrsta i podvrsta, zaštitu divljih ptica, zaštitu i očuvanje biodiverziteta, šumskih eko-sistema, krških eko-sistema, vode i vlažnih staništa, zaštita obalnih prirodnih vrijednosti,
- h) uspostave evropske ekološke mreže posebno zaštićenih područja – Natura 2000,
- i) uspostave prekograničnog prometa zaštićenim divljim vrstama i podvrstama,
- j) provođenja mjera zaštite minerala i fosila i zaštitu prirodnih vrijednosti.

Član 4 **(Načela zaštite prirode)**

Načela zaštite prirode su:

- a) načelo visokog stepena zaštite prirode,
- b) načelo održivog korišćenja,
- c) načelo primjene mjera i uslova zaštite prirode,
- d) načelo zagađivač plaća,
- e) načelo saradnje,
- f) načelo neposredne primjene međunarodnog prava.

Član 5 **(Načelo visokog stepena zaštite prirode)**

Svako je dužan da pri preduzimanju aktivnosti ili vršenju djelatnosti doprinese zaštiti i unapređivanju prirode, biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti, očuvanju opštekorisnih funkcija prirode i prirodne ravnoteže.

Član 6 **(Načelo održivog korišćenja)**

Korišćenje prirodnih vrijednosti može se vršiti samo do stepena i na način kojima se ne ugrožava raznovrsnost i funkcionisanje prirodnih sistema i procesa.

Član 7 **(Načelo primjene mjera i uslova zaštite prirode)**

U korišćenju prirodnih vrijednosti i zaštićenih prirodnih dobara, planiranju i uređenju prostora primjenjuju se načela, mjere i uslovi zaštite prirode.

Član 8 **(Načelo zagađivač plaća)**

Zagađivač prirodnog resursa i zaštićenog prirodnog dobra dužan je da plati naknadu za njihovo korišćenje i snosi troškove sanacije i rekultivacije prostora.

Član 9 **(Načelo saradnje)**

Organi javne uprave Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu: javna uprava) i institucije Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu institucije), preduzetnici, pravna i fizička lica pri vršenju svojih poslova i zadataka dužni su da postupaju u skladu sa načelima, ciljevima, mjerama i

uslovima zaštite i trajnog očuvanja prirode i da pri tome ostvaruju međusobnu i međunarodnu saradnju.

Član 10 **(Načelo neposredne primjene međunarodnog prava)**

Javna uprava, institucije, preduzetnici, pravna i fizička lica pri vršenju svojih poslova i zadataka neposredno primjenjuju opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava i potvrđene međunarodne ugovore kao sastavni dio pravnog sistema.

DIO TREĆI – ZAŠTITA PRIRODE

POGLAVLJE I - STRATEGIJA ZAŠTITE PRIRODE

Član 11 **(Strategija zaštite prirode)**

- (1) Strategija zaštite prirode (u daljem tekstu: Strategija) je planski dokument koji se donosi na period od 10 godina.
- (2) Strategiju donosi Skupština Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu: Skupština) na prijedlog Vlade Brčko distrikta BiH (u daljem tekstu: Vlada).

Član 12 **(Sadržaj Strategije)**

- (1) Strategija sadrži:
 - a) smjernice za očuvanje biološke, geološke, pejzažne raznovrsnosti, zaštićenih prirodnih dobara, ekološki značajnih područja, ekoloških koridora i ekološke mreže,
 - b) smjernice za istraživanje i praćenje stanja u prirodi,
 - c) smjernice za uključivanje zaštite prirode u druge sektore,
 - d) smjernice za zakonodavni i institucionalni okvir,
 - e) smjernice za vaspitanje i obrazovanje u cilju očuvanja biološke, geološke i pejzažne raznovrsnosti,
 - f) smjernice za uključivanje lokalnog stanovništva u proces zaštite i unapređenja zaštićenih područja,
 - g) smjernice za obavještavanje javnosti i učešće javnosti u odlučivanju o zaštiti prirode,
 - h) akcione planove za sprovođenje smjernica, s utvrđivanjem prioriteta i mogućih izvora finansiranja i
 - i) način ispunjavanja međunarodnih obaveza u zaštiti prirode.
- (2) Smjernice utvrđene Strategijom primjenjuju se u izradi dokumenata prostornog uređenja i planova upravljanja prirodnim resursima.

Član 13 **(Izveštaj o stanju prirode)**

- (1) Radi cjelovitog uvida u stanje zaštite prirode, izrađuje se Izveštaj o stanju prirode (u daljem tekstu Izveštaj).
- (2) Izveštaj sadrži:

- a) podatke o stanju geološke, biološke i pejzažne raznovrsnosti, zaštićenih prirodnih dobara, ekološki značajnih područja, ekoloških koridora i ekološke mreže sa analizom stepena ugroženosti, faktorima ugrožavanja i problemima u zaštiti i unapređenju,
 - b) podatke o uticajima korišćenja prirodnih dobara na geološku, biološku i pejzažnu raznovrsnost na zaštićena prirodna dobra i ekološku mrežu,
 - c) podatke o uticajima pojedinih projekata i aktivnosti na prirodu i njene vrijednosti,
 - d) ocjenu sprovedenih mjera u očuvanju prirode, njenih vrijednosti i pejzažne raznovrsnosti,
 - e) analizu sprovođenja Strategije i drugih dokumenata značajnih za zaštitu prirode,
 - f) podatke o sprovedenim stručnim poslovima,
 - g) podatke o korišćenju finansijskih sredstava za zaštitu prirode i
 - h) procjenu potrebe izrade novih ili izmjene i dopune postojećih dokumenata, kao i druge važne podatke za zaštitu i očuvanje prirode.
- (3) Izvještaj iz stava 1 ovog člana, priprema Odjeljenje za prostorno planiranje i imovinsko – pravne poslove (u daljem tekstu Odjeljenje) u saradnji sa Odjeljenjima Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Odjeljenja) i institucijama, a čini sastavni dio Izvještaja o stanju životne sredine.

Član 14 **(Zaštita i unapređenje prirode)**

Zaštitu i unapređenje prirode obezbjeđuju u okviru svojih ovlaštenja Brčko distrikt Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Distrikt), preduzetnici, pravna ili fizička lica.

Član 15 **(Poslovi zaštite prirode i prirodnih dobara)**

Poslove zaštite prirode vrši Odjeljenje i Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu i to:

- a) prikupljanje podataka o prirodi i prirodnim vrijednostima,
- b) praćenje stanja i ocjenu očuvanosti prirode i stepena ugroženosti objekata geonaslijeđa, divljih vrsta i njihovih staništa, stanišnih tipova, ekosistema, ekološki značajnih područja, zaštićenih područja, ekoloških koridora, ekološke mreže i pejzaža,
- c) odobravanje studije, kojom se utvrđuju mjere za zaštitu i način upravljanja zaštićenim područjima i zaštićenim prirodnim dobrima,
- d) utvrđivanje uslova i mjera zaštite prirode i prirodnih vrijednosti u postupku izrade i sprovođenja prostornih i urbanističkih planova, projektne dokumentacije, šumskih, lovnih, ribolovnih, vodoprivrednih osnova, programa i strategija u svim djelatnostima koje utiču na prirodu,
- e) obavljanje stručnih poslova u postupku izrade ocjene prihvatljivosti radova i aktivnosti u prirodi, pripremanja i sprovođenja projekata i programa na zaštićenom području,
- f) organizovanje javnog uvida u postupku proglašavanja zaštićenih prirodnih dobara,
- g) učestvovanje u promotivnim aktivnostima o zaštiti prirode.

Član 16 **(Učešće javnosti)**

- (1) Podaci o stanju i zaštiti prirode obezbjeđuju se putem internet stranice Odjeljenja.

- (2) Tokom izrade akata o zaštiti prirodnih vrijednosti i plana upravljanja koji se donose u skladu sa ovim zakonom, osigurava se učešće javnosti, putem javnog uvida.
- (3) Obavještenje o javnom uvidu objavljuje se na internet stranici Odjeljenja, i sadrži podatak o mjestu i trajanju javnog uvida i rok za dostavu primjedbi.
- (4) Odjeljenje je dužno da razmotri podnesene primjedbe i izvrši ocjenu njihove opravdanosti, u roku od 15 dana.

POGLAVLJE - II MJERE ZAŠTITE PRIRODE

Član 17 (Mjere zaštite prirode)

Zaštita prirode sprovodi se:

- a) uspostavljanjem i utvrđivanjem zaštićenih prirodnih dobara i sistema praćenja njihove zaštite,
- b) utvrđivanjem i procjenom stanja, pojava i procesa u prirodi,
- c) utvrđivanjem uslova i mjera zaštite prirode i zaštićenih prirodnih dobara u djelatnostima od uticaja na prirodu,
- d) održivim korišćenjem prirodnih resursa i zaštićenih prirodnih dobara i kontrolom njihovog korišćenja,
- e) ublažavanjem štetnih posljedica koje su nastale aktivnostima u prirodi, korišćenjem prirodnih resursa ili prirodnim katastrofama,
- f) usklađivanjem propisa o zaštiti prirode Distrikta sa međunarodnim propisima,
- g) podsticanjem naučnog i stručnog rada u oblasti zaštite prirode,
- h) učestvovanjem javnosti u odlučivanju o zaštiti prirode,
- i) podsticanjem i promocijom zaštite prirode u procesu vaspitanja i obrazovanja.

Član 18 (Aktivnosti u zaštićenom području)

- (1) Preduzetnik, pravno ili fizičko lice koje koristi prirodne resurse, vrši aktivnosti i intervencije u prirodi, dužno je da postupa u skladu sa mjerama i uslovima zaštite prirode utvrđenim u planovima, osnovama i programima i u skladu sa projektno-tehničkom dokumentacijom, na način da se ugrožavanje i oštećenje prirode, svede na najmanju mjeru.
- (2) Nosioци aktivnosti iz stava 1 ovog člana nakon prestanka radova i aktivnosti dužno je da izvrši sanaciju i rekultivaciju.

Član 19 (Plan upravljanja zaštićenim područjem)

- (1) U postupku izrade planova, osnova, programa upravljanja i aktivnosti iz člana 18 ovog zakona odobrava se Plan upravljanja zaštićenim područjem (u daljem tekstu: Plan upravljanja) kojim se utvrđuju uslovi zaštite prirode.
- (2) Plan upravljanja izrađuje pravno lice koje posjeduje ovlaštenje za obavljanje djelatnosti iz oblasti zaštite životne sredine izdato od nadležnog ministarstva Republike Srpske ili Federacije Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: ovlašteno pravno lice).

Član 20 (Sadržaj Plana upravljanja)

- (1) Plan upravljanja sadrži:

- a) podatke o nosiocu izrade dokumenta,
 - b) podatke o nosiocu aktivnosti,
 - c) podatke o lokaciji sa kartografskim i grafičkim priložima,
 - d) podatke o prirodnim vrijednostima biljnog i životinjskog svijeta, objekata geonasljeđa i pejzaža,
 - e) podatke o zaštićenim prirodnim dobrima, uključujući prirodna dobra planirana za zaštitu,
 - f) podatke o ekološkim područjima i tipovima staništa,
 - g) podatke o mjerama zaštite i korišćenja prirodnih vrijednosti, dobara i ekoloških područja,
 - h) opis ciljeva zbog kojih se dokument izrađuje, planiranih aktivnosti na njegovoj realizaciji i očekivanih rezultata,
 - i) idejni projekat,
 - j) uslove, zabrane i ograničenja pod kojima se planirani radovi i aktivnosti mogu realizovati,
 - k) biološke, tehničke i tehnološke mjere zaštite prirode koje treba da se primijene,
 - l) pravni i stručni osnov za utvrđene uslove i mjere,
- (2) Ukoliko podnosilac zahtjeva u roku od dvije godine od dana odobravanja Plana upravljanja ne otpočne radove i aktivnosti za koje je odobravanje izdato, dužan je da pribavi novi Plan upravljanja.

Član 21 **(Odobrovanje Plana upravljanja)**

- (1) Plan upravljanja rješenjem odobrava Odjeljenje.
- (2) Odjeljenje će odbiti Plan upravljanja ukoliko se utvrdi da planovi, osnove, programi, projekti, radovi i aktivnosti mogu imati nepovoljan uticaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost ekološkog područja.
- (3) Izuzetno od stava (2) ovog člana, Odjeljenje će odobriti Plan upravljanja, pod sljedećim uslovima:
- a) ukoliko ne postoji alternativno rješenje,
 - b) ukoliko postoji javni interes koji se odnosi na zaštitu zdravlja ljudi i javnu sigurnost od važnosti za životnu sredinu i
 - c) ukoliko je moguće preduzeti mjere iz člana 23 ovog zakona.

Član 22 **(Korišćenje prirodnih resursa)**

- (1) Način ili obim korišćenja prirodnih resursa, koji neposredno ugrožava opstanak vrste, njenog staništa ili prirodnog ekosistema, Inspekcija za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu: Inspekcija) može rješenjem privremeno ograničiti ili obustaviti, korišćenje prirodnih resursa.
- (2) Vlasnik ili korisnik prirodnih resursa, koji ne postupi po rješenju iz stava 1 ovog člana odgovara za štetu nastalu na vrsti, staništu ili prirodnom ekosistemu.

Član 23 **(Ublažavanje štetnih posljedica)**

- (1) Preduzetnik, pravno ili fizičko lice, dužno je da sprovede mjere zaštite, u skladu sa odobrenim Planom upravljanja, radi ublažavanja štetnih posljedica na prirodu, koje nastaju

realizacijom planova, osnova, programa, projekata, radova, ili aktivnosti na zaštićenom prirodnom dobru, ili području ekološke mreže.

(2) Mjere zaštite sprovode se odabirom drugog lokaliteta, značajnog za očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti.

(3) Ukoliko odabirom drugog lokaliteta nije moguće sprovesti mjere zaštite, određuje se novčana naknada u vrijednosti prouzrokovane štete.

(4) Podzakonskim aktom kojim se utvrđuju mjere zaštite, iz stava 1 ovog člana, donosi Šef Odjeljenja.

Član 24 (Otklanjanje štete)

(1) Preduzetnik, pravno ili fizičko lice dužno je otkloniti štetne posljedice, ukoliko su aktivnosti izvedene bez utvrđenih uslova zaštite prirode, a usljed čega su nastala oštećenja prirode i zaštićenih prirodnih dobara.

(2) Ukoliko nosilac aktivnosti iz stava 1 ovog člana, ne otkloni štetne posljedice djelovanja, odgovoran je za nastalu štetu u visini vrijednosti uništenog dobra.

POGLAVLJE III - OČUVANJE BIOLOŠKE RAZNOVRSNOSTI

Član 25 (Mjere očuvanja biološke raznovrsnosti)

Očuvanje biološke raznovrsnosti ostvaruje se sprovođenjem mjera zaštite i unapređenja vrsta, njihovih populacija, prirodnih staništa i ekosistema.

Član 26 (Očuvanje staništa)

(1) Očuvanje staništa vrši se sprovođenjem mjera i aktivnosti na zaštiti i očuvanju prirode, održivom korišćenju prirodnih resursa i zaštićenih prirodnih dobara i očuvanjem ekološki značajnih područja.

(2) Vlada na prijedlog Odjeljenja, a po prethodno pribavljenom mišljenju Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, donosi podzakonski akt kojim se uređuju kriterijumi za proglašavanje ugroženih, rijetkih i osjetljivih staništa i tipova staništa od posebnog značaja za očuvanje kao i mjere zaštite za njihovo očuvanje.

(3) Karta staništa se objavljuje na internet stranici Vlade.

(4) Prikupljanje podataka o staništima i stalno ažuriranje obezbjeđuje Odjeljenje u saradnji sa Fondom za zaštitu životne sredine (u daljem tekstu Fond).

Član 27 (Ekološka mreža)

(1) Ekološku mrežu čine:
a) ekološki značajna područja,
b) ekološki koridori i
c) zaštitne zone.

(2) Vlada na prijedlog Odjeljenja, po prethodno pribavljenom mišljenju Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, donosi odluku kojom utvrđuje ekološku mrežu u Distriktu.

(3) Odlukom iz stava (2) ovog člana, utvrđuje se način upravljanja i finansiranja ekološke mreže.

(4) Ekološka mreža iz stava (2) ovog člana, postaje dio Evropske ekološke mreže Natura 2000.

Član 28 (Mjere zaštite ekološke mreže)

(1) Očuvanje ekološke mreže sprovodi se mjerama zaštite radi očuvanja biološke i pejzažne raznovrsnosti, održivog korišćenja i obnavljanja prirodnih resursa i dobara i unapređenja zaštićenih područja, tipova staništa i staništa divljih vrsta u skladu sa ovim i drugim zakonima.

(2) Mjere zaštite ekološke mreže odnose se na preduzetnike, pravna ili fizička lica koja koriste prirodne vrijednosti i obavljaju aktivnosti u skladu sa zakonom.

(3) Na području ekološke mreže primjenjuju se mjere, metode i tehničko-tehnološka rješenja sa ciljem očuvanja ekološki značajnih područja i unapređenja narušenog stanja dijelova ekološke mreže.

(4) Praćenje stanja ekološke mreže vrši Fond.

(5) Nisu dozvoljene aktivnosti i djelatnosti koje mogu dovesti do ugrožavanja i narušavanja vrijednosti ekološke mreže.

(6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, Odjeljenje može dozvoliti aktivnosti i djelatnosti u skladu sa rješenjem iz člana 21 ovog zakona.

Član 29 (Upravljanje ekološkom mrežom)

(1) Ekološkom mrežom upravlja upravljač zaštićenog područja (u daljnjem tekstu: upravljač).

(2) Za područja ekološke mreže donosi se Plan upravljanja.

(3) Plan upravljanja iz stava 2 ovog člana donosi pravno lice kome je povjereno upravljanje područjem ekološke mreže, u skladu sa kriterijumima utvrđenim zakonom.

(4) Način upravljanja ekološkom mrežom utvrdiće se aktom iz člana 20 stav ovog zakona.

Član 30 (Ekološki značajna područja)

(1) Ekološki značajna područja su:

a) tipovi staništa koja su biološki raznovrsna i dobro očuvana, kao i staništa ugroženih ili endemičnih bioloških vrsta,

b) tipovi staništa, koja doprinose očuvanju prirodne ravnoteže,

c) očuvane šumske cjeline,

d) staništa zaštićenih vrsta na osnovu međunarodnih ugovora,

e) selidbeni putevi životinja,

f) ekološki koridori i

g) područja koja doprinose genetskoj povezanosti populacija bioloških vrsta.

(2) Zabranjene su aktivnosti koje mogu dovesti do uništenja ili neke druge znatne ili trajne štete na ekološki značajnom području.

POGLAVLJE IV - OČUVANJE DIVLJIH I MIGRATORNIH VRSTA

Član 31 (Očuvanje divljih vrsta)

- (1) Očuvanje divljih vrsta podrazumijeva sprečavanje radnji koje utiču na narušavanje povoljnog stanja populacija divljih vrsta, uništavanje ili oštećivanje njihovih staništa, legla, gnijezda ili narušavanje njihovog životnog ciklusa.
- (2) Očuvanje divljih vrsta ostvaruje se sprovođenjem mjera i aktivnosti na očuvanju vrsta, njihovih populacija i staništa, ekosistema i koridora koji ih povezuju.
- (3) Povoljno stanje divljih vrsta obezbjeđuje se zaštitom njihovih staništa i zaštitnim mjerama.
- (4) Stanje divlje vrste smatra se povoljnim kada podaci o populaciji vrste ukazuju da će se dugoročno održati u prirodnom staništu.
- (5) Prilikom izvođenju aktivnosti u prirodi i korišćenju prirodnih vrijednosti na staništima divljih vrsta, primjenjuju se mjere, metode i tehnička sredstva koja doprinose očuvanju povoljnog stanja divljih vrsta, u periodu koji se poklapa sa značajnim fazama njihovog životnog ciklusa.
- (6) Očuvanje divljih vrsta i njihovih staništa iz stava 1 ovog člana sastavni je dio mjera i uslova zaštite prirode iz člana 17 i člana 20 ovog zakona.

Član 32 (Izgradnja na migracionim koridorima životinja)

- (1) Javni putevi i druge vrste saobraćajnica, telekomunikacioni, elektroenergetski sistemi i hidrograđevinski objekti čijom se izgradnjom presijecaju dnevni, noćni i sezonski koridori migracija divljih životinja, grade se primjenom posebnih tehničko-tehnoloških rješenja.
- (2) Tehničko-tehnološka rješenja iz stava (1) ovog člana, urediće se podzakonskim aktom koji donosi Vlada na prijedlog šefa Odjeljenja.

POGLAVLJE V - OČUVANJE PTICA

Član 33 (Zaštita divljih ptica)

- (1) Zaštita divljih ptica odnosi se na ptice, njihova jaja, gnijezda i staništa.
- (2) Očuvanje populacija svih vrsta divljih ptica i ponovno uspostavljanje raznovrsnosti i veličine staništa, sprovodi se preduzimanjem sljedećih mjera:
 - a) stvaranjem zaštićenih područja,
 - b) održavanjem i upravljanjem u skladu sa potrebama staništa,
 - c) ponovnim uspostavljanjem uništenih staništa i
 - d) stvaranje biotopa.

Član 34 (Očuvanje određenih vrsta divljih ptica)

- (1) Vrste divljih ptica koje su predmet očuvanja čine:
 - a) vrste koje su u opasnosti od izumiranja,
 - b) vrste osjetljive na određene promjene u njihovim staništima,
 - c) vrste koje se smatraju rijetkim zbog male populacije ili ograničene lokalne rasprostranjenosti i

- d) druge vrste koje zahtijevaju posebnu pažnju zbog prirode njihovog staništa.
- (2) U cilju zaštite i očuvanja svih vrsta divljih ptica, nije dozvoljeno:
 - a) namjerno ubijanje ili hvatanje divljih ptica,
 - b) namjerno uništavanje, oštećenje ili uklanjanje gnijezda i jaja,
 - c) namjerno uznemiravanje divljih ptica, naročito za vrijeme razmnožavanja i parenja,
 - d) držanje ptica koje pripadaju vrstama čiji su lov i hvatanje zabranjeni.

Član 35 **(Zaštita ptica od elektonaponskih vodova)**

- (1) Izgradnja sredjenaponskih i visokonaponskih vodova izvodi se u skladu sa podzakonskim aktom iz člana 32 stav 2 ovog zakona, na način da se ptice i slijepi miševi zaštite od strujnog udara i mehaničkog ozljeđivanja.
- (2) Lokacije vjetroelektrana određuju se na način da se izbjegnu važna staništa i putevi migracije.
- (3) Odredba stava 1 ovog člana ne odnosi se na gornje vodove željeznica.
- (4) Prilikom izgradnje vjetroelektrana, stubova, tornjeva i mostova, u blizini ekološki značajnih područja, neophodno je primjenjivati tehničko-tehnološke mjere osvjetljavanja objekata.

Član 36 **(Aktivnosti očuvanja vrsta divljih ptica)**

- Aktivnosti koje se vrše radi očuvanja divljih vrsta ptica su:
- a) utvrđivanje liste vrsta divljih ptica kojima prijete opasnost od istrebljenja,
 - b) popis područja za migratorne vrste,
 - c) popis podataka o populaciji migratornih vrsta koje su prstenovane.

Član 37 **(Unošenje alohtonih divljih vrsta i reintrodukcija)**

- (1) Na području Distrikta nije dozvoljeno unošenje alohtonih divljih vrsta i njihovih hibrida u prirodu, osim ako njihovo unošenje ne ugrožava prirodno stanište autohtonih divljih vrsta.
- (2) Reintrodukcija divljih vrsta u prirodu na području Distrikta može se vršiti na osnovu dozvole koju izdaje Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

POGLAVLJE VI - OČUVANJE EKOSISTEMA, PEJZAŽA I GENETIČKE RAZNOVRSNOSTI

Član 38 **(Očuvanje biološke raznovrsnosti ekosistema)**

- (1) Očuvanje šumskih, livadskih i vodenih ekosistema, ostvaruje se očuvanjem njihovog prirodnog sastava, strukture, funkcije, cjelovitosti i ravnoteže.
- (2) Zabranjene su aktivnosti kojima se ugrožava biološka raznovrsnost u šumskim, livadskim i vodenim ekosistemima.
- (3) Očuvanje biološke i pejzažne raznovrsnosti staništa unutar agroekosistema sprovodi se očuvanjem i zaštitom rubnih staništa, živica, međa, pojedinačnih stabala, grupe stabala, bara i livadskih pojaseva.

Član 39
(Zaštita, upravljanje i planiranje pejzaža)

- (1) Pejzaži se razvrstavaju u tipove koji predstavljaju raznovrsnost prirodne i kulturne baštine.
- (2) Zaštita pejzaža podrazumijeva planiranje i sprovođenje mjera kojima se sprečavaju neželjene promjene, narušavanje ili uništenje obilježja pejzaža, njihove raznovrsnosti, jedinstvenosti i estetskih vrijednosti.
- (3) U planiranju i uređenju prostora, mora se obezbijediti očuvanje značajnih i karakterističnih obilježja pejzaža.
- (4) Zaštita, upravljanje i planiranje pejzaža zasniva se na identifikaciji pejzaža i procjeni njihovih obilježja.

Član 40
(Uzimanje genetičkog materijala)

- (1) Uzimanje genetičkog materijala iz prirode ne smije ugrožavati opstanak ekosistema ili populaciju divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva u njihovim staništima.
- (2) Korišćenje, uslovi i način uzimanja genetičkog materijala, uređuje se posebnim propisom.

POGLAVLJE VII - OČUVANJE GEOMORFOLOŠKE I GEOLOŠKE RAZNOVRSNOSTI

Član 41
(Očuvanje geomorfološke i geološke raznovrsnosti)

- (1) Očuvanje geomorfološke i geološke raznovrsnosti, prilikom planiranja, uređenja i korišćenja prostora ostvaruje se sprovođenjem mjera zaštite koje su sastavni dio planskih dokumenata.
- (2) Posebne mjere za zaštitu geološke raznovrsnosti ostvaruju se zaštitom objekata geonasljeđa koji imaju izuzetnu naučnu, obrazovnu, estetsku i kulturnu vrijednost.

Član 42
(Speleološki objekti)

- (1) Speleološki objekti zbog svojih naučnih, estetskih, obrazovnih i kulturnih prirodnih vrijednosti uživaju posebnu zaštitu.
- (2) Speleološki objekti se upisuju u Inventar objekata geonasljeđa iz člana 46 ovog zakona.

Član 43
(Zabrane u speleološkim objektima)

U speleološkim objektima i njihovoj okolini zabranjeno je:

- a) zagađivati vodotoke i izvore, upuštati, unositi i ostavljati otrovne materije, čvrste otpatke i uginule životinje ili deponovati bilo koju vrstu otpada,
- b) uništavati, oštećivati ili odnositi dijelove pećinskog nakita, pećinskih sedimenata i fosilnih ostataka,

c) uništavati ili odnositi primjerke faune i flore, narušavati njihove stanišne uslove i izvoditi građevinske radove koji mogu prouzrokovati nepovoljne i trajne promjene geomorfoloških i hidroloških obilježja.

Član 44 **(Upravljanje speleološkim objektom)**

Vlada, na prijedlog Odjeljenja, donosi odluku kojom se utvrđuje zaštita i upravljanje speleološkim objektom.

Član 45 **(Minerali i fosili)**

- (1) U slučaju pronalaska fosila i minerala koji predstavljaju prirodnu vrijednost nalazač je dužan obavijestiti Odjeljenje.
- (2) Odjeljenje dostavlja Vladi izvještaj o stanju i ugroženosti nalazišta i mjerama zaštite.

Član 46 **(Inventar objekata geonasljeđa)**

- (1) Inventar objekata geonasljeđa distrikta vodi Odjeljenje.
- (2) Način uspostavljanja Inventara objekata geonasljeđa distrikta i smjernice za vrednovanje i razvrstavanje objekata geonasljeđa uređuju se podzakonskim aktom koji donosi Šef Odjeljenja.

POGLAVLJE VIII - ZAŠTIĆENA PRIRODNA DOBRA

Član 47 **(Podjela zaštićenih prirodnih dobara)**

Zaštićena prirodna dobra su:

- a) zaštićena područja:
 - 1) strogi rezervat prirode - kategorija Ia (u daljem tekstu: strogi rezervat prirode),
 - 2) posebni rezervat prirode (područje divljine) - kategorija Ib (u daljem tekstu: posebni rezervat prirode),
 - 3) nacionalni park - kategorija II (u daljem tekstu: nacionalni park),
 - 4) spomenik prirode - kategorija III (u daljem tekstu: spomenik prirode),
 - 5) zaštićeno stanište (područje upravljanja staništem ili vrstom) - kategorija IV (u daljem tekstu: zaštićeno stanište),
 - 6) zaštićeni pejzaži - kategorija V:
 - 7) zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa - kategorija VI:
- b) zaštićene vrste:
 - 1) strogo zaštićena divlja vrsta i
 - 2) zaštićena divlja vrsta,
- c) zaštićeni minerali i fosili.

Član 48 **(Zaštićena područja)**

- (1) Zaštićenim područjem proglašava se područje koje ima izraženu geološku, biološku, ekosistemsku ili pejzažnu raznovrsnost.
- (2) Zaštićeno područje Distrikta može se povezati sa zaštićenim područjem entiteta.

Član 49 **(Strogi i posebni rezervat prirode)**

- (1) Strogi rezervat prirode je područje neizmijenjenih prirodnih karakteristika sa prirodnim ekosistemima, namijenjen isključivo za očuvanje izvorne prirode, genetičkih resursa, ekološke ravnoteže, praćenje prirodnih pojava i procesa i naučna istraživanja.
- (2) U strogom rezervatu zabranjene su privredne i druge djelatnosti.
- (3) U strogom rezervatu dopuštena je posjeta, obavljanje istraživanja i praćenja stanja prirode uz dozvolu koju izdaje upravljač zaštićenog područja.
- (4) Posebni rezervat prirode je područje sa neizmijenjenom ili neznatno izmijenjenom prirodom, a koje obuhvata stanište ugrožene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva, namijenjeno očuvanju postojećih prirodnih odlika, genetičkih resursa, naučnim istraživanjima i obrazovanju, kontrolisanim posjetama i očuvanju tradicionalnog načina života.
- (5) Posebni rezervat prirode može biti floristički, mikološki, šumski, zoološki, geološki, paleontološki, hidrogeološki i hidrološki.
- (6) U posebnom rezervatu prirode zabranjeno je vršiti aktivnosti koje mogu narušiti svojstva zbog kojih su proglašeni zaštićenim prirodnim dobrom.
- (7) Mjere zaštite strogog i posebnog rezervata prirode detaljnije se određuju aktom kojim se proglašava zaštićeno područje u skladu sa članom 67.

Član 50 **(Nacionalni park)**

- (1) Nacionalni park je područje sa većim brojem raznovrsnih prirodnih ekosistema, istaknutih pejzažnih karakteristika i kulturnog nasljeđa, namijenjeno očuvanju postojećih prirodnih vrijednosti i resursa.
- (2) U nacionalnom parku dozvoljene su djelatnosti u funkciji obrazovanja, zdravstveno-rekreativnih i turističkih potreba.
- (3) Mjere zaštite nacionalnog parka i način njegovog korišćenja, uređuju se posebnim propisom.

Član 51 **(Spomenik prirode)**

- (1) Spomenik prirode je manja, neizmijenjena ili djelimično izmijenjena prostorna cjelina, jedinstvenih geomorfoloških, geoloških, hidrografskih i botaničkih obilježja.
- (2) Zabranjene su sve aktivnosti koje ugrožavaju obilježja i vrijednosti spomenika prirode.
- (3) Mjere zaštite spomenika prirode i način njegovog korišćenja detaljnije se određuju aktom kojim se proglašava zaštićeno područje u skladu sa članom 67.

Član 52 **(Zaštićeno stanište)**

- (1) Zaštićeno stanište je područje koje obuhvata jedan ili više tipova prirodnih staništa za očuvanje jedne ili više populacija divljih vrsta i njihovih zajednica.

- (2) Cilj zaštite staništa je:
- a) zaštita ugroženih i rijetkih tipova staništa, ekosistema ili autohtonih divljih vrsta,
 - b) obezbjeđivanje povoljnog stanja populacija autohtone vrste i divlje vrste,
 - c) omogućavanje nesmetanog odvijanja neke od životnih faza autohtonih divljih vrsta,
 - d) zaštita krajnje ugroženih i ranjivih vrsta,
 - e) omogućavanje protoka gena između populacija vrste,
 - f) obezbjeđivanje migratornih puteva i odmorišta,
 - g) omogućavanje naučnih istraživanja, upravljanja populacijama i obrazovanja.
- (3) Zabranjene su aktivnosti kojima se ugrožava ili oštećuje jedan ili više tipova staništa na zaštićenom staništu.
- (4) Aktom kojim se proglašava zaštićeno područje iz člana 67 utvrđuje se značaj, namjena i mjere zaštite zaštićenog staništa.

Član 53 **(Zaštićeni pejzaž)**

- (1) Zaštićeni pejzaž je područje prepoznatljivog izgleda sa prirodnim, biološko-ekološkim, estetskim i kulturno-istorijskim vrijednostima.
- (2) Zaštićeni pejzaž je:
- a) prirodni pejzaž,
 - b) kulturni pejzaž i
 - c) park prirode.

Član 54 **(Zaštićeni prirodni pejzaž)**

- (1) Zaštićeni prirodni pejzaž je područje biološko-ekološke i estetske vrijednosti, u kojem način života stanovništva nije narušio prirodu i prirodne ekosisteme.
- (2) Zabranjene su aktivnosti kojima se narušavaju prirodne i stvorene vrijednosti pejzaža u zaštićenom prirodnom pejzažu.
- (3) Mjere zaštite, način obavljanja privrednih i tradicionalnih djelatnosti i korišćenje prirodnih i stvorenih vrijednosti pejzaža utvrđuju se aktom iz člana 67.

Član 55 **(Zaštićeni kulturni pejzaž)**

- (1) Zaštićeni kulturni pejzaž je područje pejzažne, estetske i kulturno-istorijske vrijednosti.
- (2) Zabranjene su aktivnosti kojima se narušavaju prirodne i stvorene vrijednosti u zaštićenom kulturnom pejzažu.
- (3) Mjere zaštite, način obavljanja privrednih tradicionalnih djelatnosti i korišćenje prirodnih i stvorenih vrijednosti pejzaža utvrđuju se aktom iz člana 67.

Član 56 **(Park prirode)**

- (1) Park prirode je područje prirodnih vrijednosti namijenjeno očuvanju geološke, biološke i pejzažne raznovrsnosti, u svrhu naučnih, obrazovnih, estetskih, kulturnih, turističkih i zdravstveno-rekreativnih potreba.
- (2) Dozvoljene su aktivnosti kojima se ne ugrožavaju obilježja i vrijednosti parka prirode.

(3) Mjere zaštite, način obavljanja privrednih djelatnosti i korišćenje prirodnih i stvorenih vrijednosti pejzaža utvrđuju se aktom iz člana 67.

Član 57

(Zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa)

(1) Zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa je područje namijenjeno očuvanju ekosistema, staništa, pratećih kulturnih vrijednosti i tradicionalnih načina upravljanja prirodnim resursima.

(2) Zaštićena područja iz stava 1 ovog člana su:

- a) park šuma i
- b) objekti oblikovane prirode.

Član 58

(Park šuma)

Park šuma je prirodna ili sađena šuma, veće pejzažne vrijednosti, namijenjena za odmor i rekreaciju, u kojoj su dopuštene aktivnosti čija je svrha održavanje ili uređenje.

Član 59

(Objekat oblikovane prirode)

(1) Objekat oblikovane prirode je vještački oblikovan prostor, stablo ili grupa stabala, koji ima estetsku, stilsku, umjetničku, kulturno-istorijsku, ekološku ili naučnu vrijednost.

(2) Zabranjene su aktivnosti na objektu oblikovane prirode i neposrednoj blizini, koje mogu promijeniti ili narušiti vrijednost objekta.

Član 60

(Režimi zaštite na zaštićenom području)

(1) Na zaštićenom području izdvajaju se zone u kojima se sprovode režimi zaštite:

- a) Ia stepena - stroga zaštita (u daljem tekstu: zaštita Ia stepena),
- b) Ib stepena - stroga zaštita uz mogućnost upravljanja populacijama (u daljem tekstu: zaštita Ib stepena),
- c) II stepena - aktivna zaštita (u daljem tekstu: zaštita II stepena) i
- d) III stepena - aktivna zaštita i mogućnost održivog korišćenja (u daljem tekstu: zaštita III stepena).

(2) Režim zaštite Ia stepena sprovodi se na dijelu zaštićenog područja sa izvornim, neizmijenjenim ili neznatno izmijenjenim ekosistemima od izuzetnog naučnog značaja.

(3) Režim zaštite Ia stepena isključuje sve oblike korišćenja prostora i aktivnosti, izuzev naučnih istraživanja, kontrolisane edukacije i interventnih aktivnosti.

(4) Režim zaštite Ib stepena se sprovodi na dijelu zaštićenog područja sa izvornim, neizmijenjenim ili malo izmijenjenim ekosistemima velikog naučnog značaja.

(5) Zaštita Ib stepena dozvoljava isključivo naučna istraživanja, kontrolisanu edukaciju i aktivnosti usmjerene očuvanju i unapređenju postojećeg stanja ekosistema.

(6) Režim zaštite II stepena se sprovodi na dijelu zaštićenog područja sa djelimično izmijenjenim ekosistemima velikog naučnog značaja.

(7) Zaštita II stepena dozvoljava upravljačke intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja prirodnog dobra bez posljedica po primarne vrijednosti njegovih prirodnih staništa, populacija i ekosistema.

(8) Režim zaštite III stepena se sprovodi na dijelu zaštićenog područja sa djelimično izmijenjenim ili izmijenjenim ekosistemima od naučnog značaja.

(9) Zaštita III stepena dozvoljava selektivno i ograničeno korišćenje prirodnih resursa, upravljačke intervencije u cilju restauracije, revitalizacije i ukupnog unapređenja prirodnog dobra, održivo korišćenje, razvoj i unapređenje seoskih domaćinstava, uređenje objekata kulturno-istorijskog nasljeđa i tradicionalnog graditeljstva, očuvanje tradicionalnih djelatnosti lokalnog stanovništva, razvoj infrastrukture usklađene sa vrijednostima, potencijalima i kapacitetima zaštićenog prostora namijenjene razvoju ekološkog, ruralnog, zdravstvenog, sportsko-rekreativnog i ostalih vidova turizma u skladu sa principima održivog razvoja.

(10) Zone zaštite predlaže Odjeljenje na osnovu Studije o proglašenju zaštićenog područja, iz člana 66.

(11) Vlada, na prijedlog Odjeljenja određuje zonu zaštite granica zaštićenog područja, ekološki značajnog područja ili ekološkog koridora.

Član 61 **(Zaštićene divlje vrste)**

(1) Divlje vrste koje su ugrožene ili mogu postati ugrožene, koje imaju poseban značaj sa genetičkog, ekološkog, ekosistemskog, naučnog, zdravstvenog i ekonomskog aspekta, štite se kao strogo zaštićene divlje vrste ili zaštićene divlje vrste.

(2) Strogo zaštićenom divljom vrstom proglašava se:

- a) vrsta iščezla u Distriktu i vraćena programom reintrodukcije,
- b) krajnje ugrožena divlja vrsta,
- c) ugrožena divlja vrsta,
- d) reliktna vrsta,
- e) lokalni endemit,
- f) međunarodno značajna i zaštićena divlja vrsta i
- g) vrsta kojoj je iz drugih razloga potrebna stroga zaštita.

(3) Zaštićenom divljom vrstom proglašava se:

- a) ranjiva divlja vrsta,
- b) endemična vrsta,
- c) indikatorska, ključna i kišobran vrsta,
- e) reliktna vrsta,
- f) međunarodno značajna i zaštićena divlja vrsta i
- g) vrsta koja nije ugrožena ali se zbog njenog izgleda može lako zamijeniti s ugroženom vrstom.

(4) Zaštita divljih vrsta, koja nije uređena ovim zakonom, uređuje se posebnim propisom.

(5) Lista zaštićenih divljih ugroženih, strogo zaštićenih divljih vrsta i zaštićenih divljih vrstom detaljnije se određuje aktom o proglašenju koji se objavljuje se u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

Član 62 **(Zaštićeni minerali i fosili)**

Minerali i fosili naučnog i obrazovnog značaja, proglašavaju se zaštićenim, zbog svoje rijetkosti, veličine i izgleda.

Član 63

(Proглаšavanje zaštićenih minerala i fosila)

(1) Mjere zaštite zaštićenih minerala i fosila i način njihovog korišćenja određuju se aktom o proglašenju zaštićenih minerala i fosila, koji se objavljuje u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH“.

(2) Aktom iz stava 1 ovog člana određuje se čuvanje minerala i fosila na mjestu gdje su nađeni ili povjeravanjem na čuvanje ovlašćenim stručnim ili naučnim institucijama.

POGLAVLJE IX - POSTUPAK PROGLAŠAVANJA ZAŠTIĆENIH PRIRODNIH DOBARA

Član 64 (Zaštićena područja)

(1) Nacionalni park proglašava Skupština Brčko distrikta zakonom.

(2) Skupština, na prijedlog Vlade, a po prethodno pribavljenom mišljenju Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu i Odjeljenja za privredni razvoj, sport i kulturu, aktom o proglašenju zaštićenog područja proglašava zaštićenim:

- a) strogi rezervat prirode,
- b) posebni rezervat prirode,
- c) zaštićeno stanište i
- d) zaštićene pejzaže.

(3) Skupština, na prijedlog Vlade, a po prethodno pribavljenom mišljenju Odjeljenja iz stava 2 ovog člana, aktom o proglašenju zaštićenog područja proglašava zaštićenim:

- a) spomenik prirode i
- b) zaštićeno područje sa održivim korišćenjem prirodnih resursa čija je cijela površina na području Distrikta.

(4) Izuzetno od stava (3) ovog člana, akt o proglašenju zaštićenog područja donosi Vlada, na prijedlog Odjeljenja, ako nadležni organ ne proglasi zaštićeno područje i ako se utvrdi da je zaštićeno područje od izuzetnog značaja.

Član 65 (Podnosilac inicijative za proglašenje zaštićenog područja)

(1) Inicijativu za proglašenje zaštićenog područja može podnijeti Odjeljenje, organi uprave i subjekti zaštite prirode iz člana 14 ovog zakona.

(2) Akt o proglašenju zaštićenog područja donosi Skupština (u daljem tekstu: Akt o zaštiti) na osnovu Studije o proglašenju zaštićenog područja (u daljem tekstu: Studija).

Član 66 (Sadržaj Studije)

(1) Studija sadrži:

- a) obrazloženje prijedloga za pokretanje postupka zaštite,
- b) opis obilježja i vrijednosti područja koje se zaštićuje,
- c) ocjenu stanja područja,
- d) prijedlog kategorije i režima zaštite (zona zaštite),

- e) kartografski prikaz u digitalnom ili analognom obliku sa ucrtanim granicama na osnovu uvida u evidencije o nepokretnostima,
 - f) koncept zaštite, unapređenja i održivog razvoja područja,
 - g) način upravljanja i
 - h) prava i obaveze subjekata u zaštićenom području.
- (2) Izrađivaču Studije moraju biti dostupne u analognom i digitalnom obliku šumske, vodoprivredne i lovne osnove.
 - (3) Pododjeljenje za katastarske knjige, dužno je, dostaviti tražene podatke katastra nepokretnosti,
 - (4) Naknada troškova iz stava (3) određuju se posebnim propisom.
 - (5) Rok za izradu Studije je dvije godine.

Član 67 **(Sadržaj akta o zaštiti)**

Akt o zaštiti sadrži:

- a) naziv i kategoriju zaštićenog područja,
- b) opis osnovnih vrijednosti,
- c) površinu područja pod zaštitom sa katastarskim i zemljišnoknjižnim podacima,
- d) prostorne granice zaštićenog područja,
- e) dozvoljene aktivnosti u zaštićenom području,
- f) upravljača zaštićenog područja,
- g) prava i obaveze upravljača,
- h) obavezu i rok za usvajanje plana upravljanja,
- i) obavezu donošenja propisa o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi,
- j) svrhu zaštite i ciljeve upravljanja propisane ovim zakonom,
- k) pravila upravljanja, neophodne mjere upravljanja prirodnim resursima i odgovarajuće tehnike koje se primjenjuju na zaštićeno područje,
- l) izvore finansiranja za sprovođenje zaštite i za razvoj lokalne zajednice.

Član 68 **(Objava akta o zaštiti)**

- (1) Akt o zaštiti objavljuje se u „Službenom glasniku Brčko distrikta BiH”,
- (2) Akt o zaštiti dostavlja se:
 - a) Pododjeljenju za katastarske knjige,
 - b) upravljaču zaštićenog područja, i
 - c) Odjeljenju.

Član 69 **(Prestanak važenja akta o zaštiti)**

- (1) Ako zaštićeno područje izgubi vrijednosti zbog kojih je zaštićeno, Odjeljenje predlaže odluku o prestanku važenja Akta o zaštiti.
- (2) Akt o prestanku važenja Akta o zaštiti dostavlja se Pododjeljenju za katastarske knjige radi brisanja iz evidencije.
- (3) Nakon donošenja odluke o prestanku važenja akta o zaštiti, Odjeljenje će bristi zaštićeno prirodno dobro iz Registra zaštićenih prirodnih dobara (u daljem tekstu: Registar)

Član 70 **(Crvena lista i Crvena knjiga)**

- (1) Vlada, na prijedlog Odjeljenja, donosi odluku o uspostavi Crvene liste, kojom utvrđuje spisak ugroženih divljih vrsta raspoređenih po kategorijama ugroženosti.
- (2) Vlada, na prijedlog Odjeljenja, donosi odluku o uspostavi Crvene knjige ugroženih divljih vrsta i staništa, koja sadrži podatke o osnovnim karakteristikama vrste, stepenu ugroženosti, faktorima ugrožavanja i prijedlog mjera za zaštitu vrste.
- (3) Odluke iz stava (1) i (2) ovog člana donose se u skladu sa međunarodnom metodologijom utvrđivanja sadržaja i mjera za očuvanje vrsta i staništa iz Crvene knjige.

Član 71 **(Divlje i strogo zaštićene divlje vrste)**

- (1) Vlada na prijedlog Odjeljenja, donosi odluku kojom utvrđuje strogo zaštićene divlje vrste i zaštićene divlje vrste.
- (2) Odlukom iz stava 1 ovog člana utvrđuju se mjere zaštite za strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste biljaka, životinja i gljiva, kao i mjere zaštite njihovih staništa.

Član 72 **(Zaštita lokacija divlje i strogo zaštićene divlje vrste)**

- (1) Strogo zaštićena divlja vrsta može biti zaštićena na teritoriji cijelog ili pojedinim dijelovima Distrikta.
- (2) Zabranjeno je preduzimanje aktivnosti kojima se ugrožavaju strogo zaštićene vrste biljaka, životinja, gljiva i njihova staništa i to:
 - a) uništavanje jedinki biljaka i gljiva, branjem, sakupljanjem, sječenjem, iskopavanjem i čupanjem iz korijena, u svim fazama biološkog ciklusa.
 - b) držanje i trgovanje samoniklih strogo zaštićenim biljkama i gljivama,
 - c) hvatanje, držanje ili ubijanje strogo zaštićene vrste životinja u svim fazama biološkog ciklusa, oštećivati ili uništavati njihove razvojne oblike, jaja, gnijezda i legla, kao i područja njihovog razmnožavanja, odmaranja i ugrožavati ili uništavati njihova staništa i slično,
 - d) uznemiravanje, u vrijeme razmnožavanja, podizanja mladih, migracije i hibernacije,
 - e) presijecanje migratornih puteva i
 - f) prikrivanje, držanje, uzgajanje, trgovanje, izvoz, prevoz, otuđivanje ili na bilo koji način pribavljanje i javno izlaganje životinja, uključujući sve njihove derivate i razvojne oblike.

Član 73 **(Izdavanje Odobrenja u posebnim situacijama)**

- (1) U slučaju opravdanog javnog interesa, u cilju opstanka populacija strogo zaštićenih divljih vrsta, Odjeljenje u posebnim situacijama rješenjem može odobriti radi:
 - a) istraživanja, obrazovanja, upravljanja populacijom, ponovno naseljavanja, unošenja i uzgoja,
 - b) sprječavanja ozbiljnih šteta na usjevima, stoci, šumama, ribnjacima i vodi,
 - c) zaštite javnog zdravlja,
 - d) sakupljanja matičnih jedinki u cilju razmnožavanja, uzgoja i prometa.

(2) Odobrenje iz stava 1 ovog člana izdaje Odjeljenje po prethodno pribavljenom mišljenju Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

(3) Zahtjev za izdavanje odobrenja sadrži naziv vrste, razloge, svrhu i cilj korišćenja, odnosno obavljanja radnji, studiju o načinu, mjestu, vremenu, korisnim, odnosno štetnim posljedicama i druge dokaze i činjenice od značaja za konkretan slučaj.

Član 74 **(Zaštićena divlja vrsta u šumama)**

(1) Zaštićena divlja vrsta može biti zaštićena na teritoriji cijelog ili pojedinim dijelovima Distrikta.

(2) Sakupljanje i korišćenje zaštićenih divljih vrsta gljiva, lišajeva, životinja, biljaka, i njihovih dijelova u cilju prerade, trgovine, vrši se na osnovu odobrenja koju izdaje Odjeljenje, uz prethodno pribavljeno mišljenje Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.

(3) Ukoliko se zaštićena divlja vrsta iz stava 2 ovog člana nalazi u šumi i na šumskom zemljištu u vlasništvu Distrikta, sakupljanje se vrši u skladu sa propisima koji regulišu oblast šumarstva.

Član 75 **(Uslovi zaštite zaštićenih divljih vrsta)**

(1) Korišćenje i sakupljanje zaštićenih divljih vrsta dozvoljeno je na način kojim se ne ugrožava njihova populacija.

(2) Vlada na prijedlog Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu utvrđuje mjere i uslove zaštite zaštićenih divljih vrsta koji obuhvataju:

- a) vremensku zabranu korišćenja,
- b) ograničenje u korišćenju i
- c) prostornu zabranu korišćenja radi obnove populacija.

(3) Zakonom o lovstvu Distrikta i Zakonom o slatkovodnom ribarstvu Distrikta, Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu vodi evidenciju o načinu i obimu korišćenja zaštićenih divljih vrsta.

(4) Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu može zabraniti ili ograničiti korišćenje vrste, ukoliko se utvrdi da je zaštićena divlja vrsta ugrožena.

Član 76 **(Registar zaštićenih prirodnih dobara)**

(1) Zaštićena prirodna dobra upisuju se u Registar.

(2) Registar vodi Odjeljenje.

(3) Upis zaštićenih prirodnih dobara i brisanje iz Registra vrši se na osnovu akta o zaštiti, akta o prestanku važenja akta o zaštiti i akta o prethodnoj zaštiti donesenim u skladu sa ovim zakonom.

(4) Sadržaj i način vođenja Registra uređuje se podzakonskim aktom koje donosi šef Odjeljenja.

POGLAVLJE X - UPRAVLJANJE I KORIŠĆENJE ZAŠTIĆENIH PODRUČJA

Član 77 **(Upravljanje zaštićenim područjem)**

- (1) Upravljanje zaštićenim područjem je djelatnost od opšteg interesa.
- (2) Zaštićenim područjem upravlja upravljač.
- (3) Upravljač se određuje Aktom o zaštiti.
- (4) Odjeljenje uvrđuje uslove koje je upravljač dužan ispuniti, u postupku pripreme prijedloga Akta o zaštiti.
- (5) Ukoliko zaštićeno područje, obuhvata šume i šumska zemljišta u vlasništvu Distrikta, Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu povjerava poslove upravljanja u skladu sa ovim zakonom i Zakonom o šumama.

Član 78

(Obaveze Upravljača u zaštićenom području)

- (1) Upravljač zaštićenim područjem dužan je da:
 - a) čuva zaštićeno područje i sprovodi propisane mjere zaštite,
 - b) unapređuje i promovise zaštićeno područje,
 - c) pripremi plan upravljanja u skladu sa Aktom o zaštiti,
 - d) obilježi granice zaštićenog područja i zone zaštite,
 - e) osigura neometano odvijanje prirodnih procesa i održivog korišćenja zaštićenog područja,
 - f) vrši nadzor nad obavljanjem naučnih radova i stručnih istraživanja, daje saglasnost za snimanje filmova, postavljanje privremenih objekata na površinama u zaštićenom području i daje druga odobrenja u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima,
 - g) obezbijedi nadzor nad sprovođenjem uslova i mjera zaštite prirode,
 - h) prati kretanje i aktivnosti posjetilaca i obezbjeđuje obučene vodiče za turističke posjete,
 - i) vodi evidenciju o prirodnim vrijednostima i o tome dostavlja podatke Odjeljenju,
 - j) vodi evidenciju o ljudskim aktivnostima, djelatnostima i procesima koji predstavljaju faktor ugrožavanja i oštećenja zaštićenog područja i o tome dostavlja podatke Odjeljenju,
 - k) u saradnji sa inspekcijom i organima bezbjednosti sprečava sve aktivnosti i djelatnosti koje su u suprotnosti sa Aktom o zaštiti i predstavljaju faktor ugrožavanja i devastacije zaštićenog područja,
 - l) vrši i druge poslove utvrđene zakonom i Aktom o zaštiti.
- (2) Ukoliko se u postupku inspeksijskog nadzora utvrdi da upravljač ne izvršava obaveze ustanovljene Aktom o zaštiti, upravljanje zaštićenim područjem se povjerava drugom upravljaču.
- (3) Pravilnik kojim se propisuje način obilježavanja zaštićenog područja iz stava (1) tačka d) ovog člana donosi Šef Odjeljenja.

Član 79

(Plan upravljanja zaštićenim područjem)

- (1) Plan upravljanja se donosi za svako zaštićeno područje za period od deset godina.
- (2) Aktom o zaštiti može se predvidjeti da se, za određena zaštićena područja, plan upravljanja donosi na kraći period.
- (3) Planom upravljanja određuje se način sprovođenja zaštite, korišćenja i upravljanja zaštićenim područjem.
- (4) Pravna lica, preduzetnici i fizička lica dužna su da obavljaju djelatnosti u zaštićenom području u skladu sa planom upravljanja.

- (5) Prije donošenja plana upravljanja, zaštita i upravljanje zaštićenim područjem sprovodi se na osnovu programa za sprovođenje mjera upravljanja koji donosi upravljač uz prethodno pribavljenu saglasnost Odjeljenja i Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.
- (6) Pravilnik kojim se utvrđuje sadržaj i način sprovođenja mjera upravljanja zaštićenim područjima donosi Šef Odjeljenja.

Član 80 **(Područja zaštićena planskim dokumentom)**

- (1) Prostorno planskom dokumentacijom utvrđuju se zaštićena područja za posebne namjene.
- (2) Za područja posebne namjene, obavezno je donošenje zoning plana.
- (3) Organizacija, korišćenje, uređenje prostora i izgradnja objekata na zaštićenom prostoru vrši se na osnovu plana iz stava (2) ovog člana.

Član 81 **(Unutrašnji red i čuvarska služba)**

- (1) Upravljač je dužan da obezbijedi zaštićeno područje u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi.
- (2) Pravilnik iz stava 1 ovog člana za zaštićena područja donosi upravljač, uz saglasnost Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu.
- (3) Pravilnikom iz stava 1 ovog člana utvrđuje se:
- a) način na koji će se ponašati posjetioци, vlasnici i korisnici nepokretnosti pri kretanju, boravku i obavljanju poslova na zaštićenom području,
 - b) mjesta, površine i objekti u kojima se ograničava kretanje ili zabranjuje i ograničava obavljanje određenih radnji i trajanje tih mjera,
 - c) vrste divljih biljaka i životinja i druge prirodne i kulturne vrijednosti koje je zabranjeno uništavati, oštećivati ili uznemiravati,
 - d) vrste divljih biljaka i životinja čije je korišćenje, odnosno branje, sakupljanje i lov ograničen, kao i način i uslovi obavljanja tih radnji,
 - e) način saradnje sa fizičkim i pravnim licima koja po različitom osnovu koriste ili su zainteresovani za korišćenje prirodnih bogatstava i prostora,
 - f) uslovi zaštite prilikom obavljanja naučnih istraživanja i obrazovnih aktivnosti,
 - g) uslovi i mjesta za odlaganje otpada,
 - h) način održavanja urednosti i čistoće zaštićenog područja i
 - i) način i organizacija čuvarske službe, čuvanja zaštićenog prirodnog dobra, kao i oprema i sredstva neophodna za čuvanje i održavanje.
- (4) Aktom o zaštiti utvrđuju se sadržaj, način donošenja i oglašavanja akta iz stava 1 ovog člana.

Član 82 **(Znak zaštite prirode)**

- (1) Radi promovisanja zaštite prirode i identifikacije službenog lica u postupku nadzora i preduzimanja mjera na zaštiti prirode koristi se znak zaštite prirode.
- (2) Pravilnik kojim se propisuje izgled znaka, postupak i uslovi za njegovo korišćenje donosi Odjeljenje.

Član 83

(Procjena uticaja na životnu sredinu u zaštićenom području)

- (1) Na zaštićenom području zabranjeni su radovi i aktivnosti, koji oštećuju, narušavaju i mijenjaju osobine i vrijednosti zbog kojih je područje zaštićeno.
- (2) Postupak procjene uticaja na životnu sredinu, sprovodi se u skladu sa Zakonom o zaštiti životne sredine.
- (3) Za radove i aktivnosti, za koje se ne sprovodi postupak procjene uticaja na životnu sredinu, izvođač radova i nosilac aktivnosti, dužan je da postupi u skladu sa izdatim lokacijskim uslovima.

Član 84 (Sredstva za zaštitu bilja)

- (1) Zabranjena je primjena sredstava za zaštitu bilja u zaštićenom području.
- (2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, na osnovu odobrenja Odjeljenja za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, može se dozvoliti upotreba sredstava za zaštitu bilja, u skladu sa propisom koji reguliše primjenu sredstava za zaštitu bilja, u slučaju suzbijanja karantinskih, regulisanih nekarantinskih ili drugih štetnih organizama.

Član 85 (Pristup zaštićenom području)

- (1) Vlasnik zaštićenog područja dužan je dozvoliti pristup području u svrhu naučnih, edukativnih, estetskih i kulturnih potreba društva.
- (2) Aktivnosti iz stava 1 ovog člana sprovode se u skladu sa ovim zakonom i uslovima utvrđenim Aktom o zaštiti.

Član 86 (Sprečavanje štete na zaštićenom području)

- (1) Pravno ili fizičko lice, u daljem tekstu: oštećeno lice, dužno je da o svom trošku preduzme sve dozvoljene radnje i aktivnosti, kako bi spriječilo nastanak štete, koju bi mogle prouzrokovati strogo zaštićene i zaštićene divlje vrste.
- (2) Radnje ili aktivnosti u stavu 1 ovog člana podrazumijevaju ograđivanje, čuvanje dobara, rastjerivanje strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta, na način koji ne ugrožava opstanak vrsta.

Član 87 (Finansiranje zaštićenog prirodnog dobra)

- (1) Finansiranje zaštićenog prirodnog dobra obezbjeđuje se iz:
 - a) budžeta,
 - b) sredstava Fonda za zaštitu životne sredine,
 - c) vlastitih prihoda,
 - d) sredstava obezbijedenih za realizaciju programa, planova i projekata u oblasti zaštite prirode,
 - e) donacija, poklona, pomoći i
 - f) drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Prihodi iz tačke c) stava 1 ovog člana su prihodi ostvareni od usluga koje upravljač pruža posjetiocima zaštićenog prirodnog dobra.

Član 88

(Sredstva za očuvanje i unapređenje zaštite prirode)

(1) Sredstva iz člana 87 koriste se za očuvanje i unapređenje zaštite prirode, kao i za otklanjanje posljedica štete nastale u prirodi, kada je štetu učinilo nepoznato lice, kada se ne zna uzrok nastajanja štete i u slučajevima kada je neophodna hitna intervencija radi zaštite prirode.

(2) Sredstva iz člana 87 koriste se za finansiranje zaštite i očuvanja biodiverziteta, podsticanje održivog korišćenja zaštićenih prirodnih dobara i drugih aktivnosti.

(3) Prihodi iz člana 87 koriste se za očuvanje i unapređenje zaštićenog prirodnog dobra.

(4) Godišnji izvještaj o utrošku sredstava iz člana 87 ovog člana upravljač zaštićenog područja dostavlja Fondu.

POGLAVLJE XI - USLOVI ZA OBAVLJANJE PREKOGRANIČNOG PROMETA DIVLJIM VRSTAMA

Član 89

(Uvoz i izvoz ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih divljih vrsta)

(1) Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu izdaje rješenje o ispunjenosti uslova za obavljanje uvoza, izvoza, unosa, iznosa ili tranzita i uzgoja ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih divljih vrsta, njihovih dijelova i derivata zaštićenih na osnovu zakona, ratifikovanih međunarodnih ugovora i opšteprihvaćenih pravila međunarodnog prava.

(2) Rješenje iz stava 1 ovog člana izdaje se pod sljedećim uslovima:

a) da je pravo raspolaganja jedinkom vrste divlje životinje, gljive i biljke stečeno u skladu sa zakonom,

b) da su životinje ili pošiljka obilježeni na propisani način i

c) da su preduzete sve mjere za dobrobit životinja tokom prevoza.

(3) Rješenje iz stava 1 ovog člana izdaje se i za vrste čiji jedan ili oba roditelja pripadaju divljoj vrsti.

(4) Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima i opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava, donosi pravilnik kojim se propisuju:

a) uslovi pod kojima se obavlja uvoz, izvoz, unos, iznos, tranzit i uzgoj vrsta iz stava 1 ovog člana,

b) postupak izdavanja rješenja o ispunjenosti uslova i drugih akata kao što su potvrde, certifikati i mišljenja,

c) spiskovi zaštićenih vrsta, njihovih dijelova i derivata koji podliježu izdavanju rješenja o ispunjenosti uslova,

d) sadržinu, izgled i način vođenja registra izdatih rješenja,

e) način obilježavanja životinja ili pošiljki,

f) način sprovođenja nadzora i vođenja evidencije i

g) izradu izvještaja i drugo.

(5) Prilikom uvoza, izvoza, unosa, iznosa i tranzita, žive životinje moraju se prevoziti i čuvati na način kojim se ne ozljeđuje ili oštećuje njihovo zdravlje, ili se sa njima nehumano postupa, u skladu sa Zakonom o zaštiti i dobrobit životinja Bosne i Hercegovine.

Član 90

(Veterinarsko-zdravstveni i fitosanitarni pregled zaštićenih divljih vrsta)

- (1) Uvoz, izvoz, unos, iznos i tranzit zaštićenih divljih vrsta, njihovih dijelova i derivata obavezno se prijavljuje carinskom organu, u skladu sa posebnim Zakonom.
- (2) Veterinarsko-zdravstveni i fitosanitarni pregled i kontrolu pošiljki iz stava 1 ovog člana nad kojima postoji nadležnost granične veterinarske i fitosanitarne inspekcije sprovodi se u skladu s posebnim Zakonom.

POGLAVLJE XII - PRAĆENJE STANJA I INFORMACIONI SISTEM ZAŠTITE PRIRODE

Član 91

(Istraživanje u zaštićenom području)

- (1) Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, na zahtjev pravnog, fizičkog lica i preduzetnika, izdaje rješenje za istraživanje strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta, zaštićenih područja, speleoloških objekata, minerala, fosila i ostalih bioloških raznovrsnosti.
- (2) Za istraživanje koje se obavlja u zaštićenom području istraživač je dužan da pribavi i saglasnost upravljača.
- (3) Zahtjev iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o istraživaču, lokaciji, načinu izvođenja istraživanja, periodu izvođenja zahvata, kao i opisu radnji ili istraživanja, podatke o korišćenju opreme, alatima, mašinama i drugom.
- (4) Rješenje iz stava 1 ovog člana sadrži mjere zaštite prirode i uslove kojih se istraživač mora pridržavati, rok sprovođenja zahvata radnji ili istraživanja, te obavezu podnošenja izvještaja.
- (5) Izvještaj o istraživanju iz stava 1 ovog člana dostavlja se Odjeljenju za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu i upravljaču.
- (6) Iznošenje divljih vrsta ili njihovih dijelova i derivata iz stava 1 ovog člana u naučnoistraživačke svrhe vrši se na osnovu rješenja koje izdaje Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu, u skladu sa članom 89 ovog zakona.

Član 92

(Uspostava informacionog sistema)

- (1) Uspostavlja se Informacioni sistem za zaštitu prirode i praćenje stanja (u daljem tekstu: informacioni sistem).
- (2) Odjeljenje donosi pravilnik o informacionom sistemu, kojim se uređuje upravljanje, praćenje, prikupljanje, unos i analiziranje podataka, te izvještavanje o stanju prirode na području Brčko distrikta BiH.

POGLAVLJE XIII - NADZOR

Član 93

(Inspekcijski nadzor)

Inspekcijski nadzor nad primjenom ovog zakona vrši inspekcija za zaštitu životne sredine.

Član 94 (Ovlašćenja inspektora)

- (1) U vršenju inspeksijskog nadzora inspektor je ovlašten da:
- a) zabrani korišćenje i upotrebu zaštićenih prirodnih vrijednosti i drugih dijelova prirode bez odobrenja ili protivno odobrenju,
 - b) zabrani radnje koje mogu prouzrokovati promjene i oštećenja na zaštićenom području ili drugim zaštićenim prirodnim dobrima,
 - c) zabrani izvoz, uvoz, tranzit i uzgoj ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih divljih vrsta, njihovih dijelova i derivata ako se vrši suprotno sa ovim Zakonom i ratifikovanim međunarodnim ugovorima,
 - d) zabrani unošenje divljih vrsta u prirodu ako je u suprotnosti sa odredbama ovog zakona i naloži preduzimanje drugih odgovarajućih mjera s ciljem sprečavanja njihovog širenja,
 - e) zabrani korišćenje fosila i minerala ili istraživanje njihovih nalazišta ako je u suprotnosti sa ovim zakonom,
 - f) zabrani sakupljanje i stavljanje u promet divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva njihovih razvojnih oblika i dijelova ako se sakupljanje i stavljanje u promet vrši bez dozvole i suprotno propisanim uslovima,
 - g) zabrani oštećenje ili uništavanje staništa zaštićenih divljih vrsta i
 - h) zabrani druge radnje i aktivnosti koje su u suprotnosti sa odredbama ovog zakona.
 - i) naredi sprovođenje uslova i mjera zaštite prirode, drugih akata izdatih na osnovu ovog Zakona,
 - j) zabrani da se genetički materijal koristi suprotno odredbama ovog Zakona,
 - k) naredi sprovođenje kompenzacijskih mjera,
 - l) naredi sprovođenje plana upravljanja prirodnih dobara u dijelu koji se odnosi na mjere i uslove zaštite prirode,
 - m) naredi sprovođenje plana upravljanja i programa zaštite, očuvanja, korišćenja i unapređenja zaštićene prirode i njenih vrijednosti,
 - n) naredi sprovođenje plana upravljanja i drugih akata zaštićenog područja,
 - o) naredi sprovođenje neposredne zaštite, očuvanja i korišćenja zaštićenih prirodnih dobara,
 - p) naredi sprovođenje mjera i uslova zaštite zaštićenih prirodnih dobara, zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta i gljiva,
 - q) naredi informisanje javnosti o stanju prirode i planu upravljanja zaštićenih područja,
 - r) naredi sprovođenje drugih propisanih uslova i mjera zaštite biološke i pejzažne raznovrsnosti utvrđenih ovim zakonom i propisa donesenih na osnovu ovog zakona,
 - s) naredi sprovođenje monitoringa stanja prirode i njenih vrijednosti,
 - t) naredi vođenje registra zaštićenih prirodnih dobara i druge propisane evidencije,
 - u) naredi da upravljač zaštićenog područja izvršava obaveze propisane Aktom o zaštiti iz člana 67,
 - v) naredi da upravljač zaštićenog područja koristi sredstva za rad i obavljanje poslova na zaštiti i unapređenju zaštićenog područja.
- (2) Radi sprečavanja nastanka štete na zaštićenom prirodnom dobru i preduzimanja hitnih zaštitnih mjera i otklanjanja neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi ili imovinu, inspektor može u toku nadzora donijeti rješenje i usmeno, u skladu sa Zakonom o inspekcijama.

POGLAVLJE XIV - PREKRŠAJNE ODREDBE

Član 95 **(Novčane kazne)**

- (1) Novčanom kaznom od 500 KM do 4.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:
- a) koristi prostor, prirodne resurse i zaštićena područja suprotno mjerama i uslovima zaštite prirode i projektno-tehničkoj dokumentaciji (član 18 stav 1),
 - b) ne izvrši sanaciju, odnosno rekultivaciju (član 18 stav 2),
 - c) bez odlaganja i o svom trošku ne otkloni štetne posljedice koje su u prirodi i zaštićenim prirodnim dobrima nastale usljed projekata i aktivnosti izvedenih bez utvrđenih uslova zaštite prirode ili suprotno datim uslovima (član 24),
 - d) sakuplja zaštićene divlje vrste gljiva, lišajeva, biljaka, životinja i njihove dijelove bez dozvole (član 71 stav 2) i
 - e) vrši uvoz, izvoz, unos, iznos, tranzit i uzgoj ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih divljih vrsta, njihovih dijelova i derivata suprotno članu 89 stav 1 ovog zakona.
- (2) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 100 KM do 1.000 KM.
- (3) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana, pored propisane novčane kazne pravnom licu može se izreći i zaštitna mjera zabrane obavljanja određene privredne djelatnosti, a odgovornom licu zaštitna mjera zabrane vršenja određene dužnosti za period koji nije kraći od 30 dana niti duži od šest mjeseci.
- (4) Za prekršaj iz stava 1 ovog člana može se, uz kaznu, izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje prekršaja, odnosno koji su nastali izvršenjem prekršaja.
- (5) Novčanom kaznom od 500 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj pravno lice ako:
- a) planirane projekte i aktivnosti u prirodi koji nisu obuhvaćeni procjenom uticaja na životnu sredinu, a koji sami ili s drugim projektima ili aktivnostima mogu imati uticaj na ekološki značajno područje ili zaštićeno prirodno dobro, obavlja bez sprovođenja ocjene prihvatljivosti (član 83),
 - b) obavlja radnje ili aktivnosti koje mogu da dovedu do narušavanja ili uništavanja ekološki značajnog područja (član 30 stav b),
 - c) ako ne preduzima mjere zaštite iz člana 17 ovog zakona,
 - d) unosi alohtone divlje vrste i njihove hibride u slobodnu prirodu i postupa suprotno mjerama kontrole i suzbijanja invazivnih vrsta (član 37 stav 1),
 - e) vrši reintrodukciju divljih vrsta bez dozvole Odjeljenje za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu. (član 37 stav 2),
 - f) obavlja radnje, aktivnosti i djelatnosti kojima se ugrožava opstanak i očuvanje biološke raznovrsnosti (član 38 stav 2),
 - g) genetički materijal uzima iz prirode suprotno članu 40 stav 1 ovog zakona,
 - h) obavlja ili preduzima radnje i djelatnosti koje mogu narušiti svojstva zaštićenog područja (članovi 48 do 56),
 - i) preduzima radnje kojima se mogu ugroziti strogo zaštićene vrste biljaka, životinja, gljiva i njihovih staništa (član 72 stav 2),
 - j) ne pribavi odobrenje iz (člana 73) ovog zakona,
 - k) sakuplja i koristi zaštićene divlje vrste suprotno propisanim uslovima (član 74),
 - l) u zaštićenom području obavlja djelatnost suprotno planu upravljanja (član 79 stav 4),
 - m) na primjeren način i o svom trošku ne preduzme sve dozvoljene radnje i aktivnosti da bi se spriječio nastanak štete (član 86 stav 1),
 - n) obavlja istraživanja na zaštićenim vrstama bez stručnog mišljenja Odjeljenja nadležnog za poslove poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede ili ne dostavi rezultate istraživanja (član 91).

- (3) Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 1.000 KM do 2.000 KM.
- (4) Za radnje iz člana 94 ovog zakona, kazniće se preduzetnik za prekršaj novčanom kaznom od 2.000 KM do 10.000 KM.
- (5) Za radnje iz člana 94 stav 1, kazniće se za prekršaj fizičko lice novčanom kaznom od 200 KM do 1.000 KM.
- (6) Za prekršaj iz stava 1, 3. i 5. ovog člana može se, uz kaznu, izreći i zaštitna mjera oduzimanja predmeta koji su upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje prekršaja, odnosno koji su nastali izvršenjem prekršaja.

POGLAVLJE XV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 96

(Podzakonska akta koja je potrebno donijeti u skladu sa Zakonom)

- (1) Vlada će u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti:
1. Pravilnik o utvrđivanju kriterijuma za proglašavanje ugroženih, rijetkih i osjetljivih staništa i tipova staništa od posebnog značaja iz člana 26 iz stava 2.
 2. Pravilnik o primjeni posebnih tehničko-tehnoloških rješenja iz člana 32 stav 1
 3. Odluka o utvrđivanju ekološke mreže u Brčko distriktu BiH iz člana 26 stav 1
 4. Odluka o utvrđivanju zaštite i upravljanju speleološkim objektom iz člana 44
 5. Odluka o crvenoj listi iz člana 70 stav 1
 6. Odluka o crvenoj knjizi iz člana 70 stav 2
 7. Odluka o utvrđivanju mjera zaštite za strogo zaštićene dvlje vrste i zaštićene divlje vrste iz člana 71 stav 1
- (2) Odjeljenje, u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, donosi:
1. Pravilnik uređenju mjere zaštite radi ublažavanja štetnih posljedica iz člana 23 stav 1
 2. Pravilnik o uspostavljanju Inventara objekta geonasljeđa i smjernice za vrednovanje i razvrstavanje objekta geonasljeđa iz člana 46 stav 2
 3. Pravilnik o načinu obilježavanja zaštićenog područja i zone zaštite iz člana 78 stav 1 tačka d)
 4. Pravilnik o utvrđivanju sadržaja i načina sprovođenja mjera upravljanja zaštićenim područjem iz člana 79
 5. Pravilnik o izgledu znaka, postupak i uslovi za njegovo korišćenje iz stava 82
 6. Pravilnik o Informacionom sistemu za zaštitu prirode i praćenje stanja na području Brčko distrikta BiH iz člana 92 stav 1

Član 97

(Ranije zaštićena područja)

(1) Prirodna dobra zaštićena do stupanja na snagu ovog zakona ostaju pod zaštitom, a upravljači, vlasnici i korisnici tih zaštićenih prirodnih dobara imaju prava i obaveze propisane ovim zakonom.

(2) Ekološki značajna područja Evropske unije iz člana 27 ovog zakona dijelovi su Evropske ekološke mreže Natura 2000.

Član 98 (Usklađivanje sa Zakonom)

(1) Pravna lica koja upravljaju šumama, divljači i vodama dužna su da usklade šumske, lovne, ribolovne i vodoprivredne osnove sa odredbama ovog zakona prilikom njihove obnove ili prve revizije.

(2) Pravna lica koja upravljaju zaštićenim područjem dužna su da planove upravljanja zaštićenim područjem usklade sa odredbama ovog zakona u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(3) Upravljači zaštićenih područja dužni su da usklade upravljanje zaštićenim područjem sa odredbama ovog zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 99 (Primjena postojećih propisa)

Postupci pokrenuti prema odredbama Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 24/04, 1/05, 19/07 i 9/09) prije stupanja na snagu ovog zakona okončaće se prema odredbama tog zakona.

Član 100 (Primjena podzakonskih akata)

Do donošenja podzakonskih akata iz člana 96 ovog zakona primjenjivaće se podzakonski akti doneseni na osnovu Zakona o zaštiti prirode („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 24/04, 1/05, 19/07 i 9/09), ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim zakonom.

Član 101 (Supstidijarna primjena zakona)

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom, primjenjivaće se odredbe Zakona o zaštiti životne sredine i Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta BiH („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ br. 48/11, 21/18 i 23/19).

Član 102 (Prestanak važenja)

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti prirode („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, br. 24/04, 1/05, 19/07 i 9/09).

Član 103 (Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE

OBRAZLOŽENJE

Pravni osnov za donošenje Zakona o zaštiti prirode Brčko distrikta BiH sadržan je u članu 22 Statuta Brčko distrikta BiH-prečišćen tekst („Službeni glasnik brčko distrikta BiH“ broj:2/10).

RAZLOZI ZA DONOŠENJE

a) Analiza sadašnjeg stanja

Zakon o zaštiti prirode („Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“ broj: 24/04) donesen je 2004. godine i u njemu su postavljene osnove zaštite prirode u Brčko distriktu BiH, te isti predstavlja prvi zakon koji svojim odredbama sistematski uređuje obnova, zaštita, očuvanje i održivi razvoj pejzaža, prirodnih područja, biljaka, životinja i njihovih staništa, zemljišta, minerala, fosila i drugih komponenti prirode koje čine dio životne sredine.

Zakon se zasniva na načelima saradnje, održivosti, zagađivac plaća, obrazovanja i obuke, prevencije i načelu predostrožnosti, i u njega su djelomično ugrađene direktiva 92/43/EEZ od 21.5.1992. o očuvanju prirodnih staništa i divlje faune i flore i direktiva 2009/147/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 30.11.2009. o očuvanju divljih ptica (kodificirana verzija)

Ovaj zakon je prvi put izmjenjen 2005. godine a izmjena se odnosila na kaznene odredbe.

Druga izmjena Zakona je uslijedila 2007. godine a izmjene su se odnosile na pitanje nadležnosti oko donošenja akata iz ove oblasti (šta to donosi Vlada, šta gradonačelnik, a šta Šef odjeljenja).

Treća izmjena Zakona je uslijedila 2009. godine se odnosila na rok važenja Strategije zaštite prirode (umjesto 6 godina na 10 godina).

Tokom višegodišnje primjene Zakona o zaštiti prirode Brčko distrikta BiH, uočene su određene nepreciznosti i nejasnoće, vremenom je došlo do i značajne promjene u skoro svim oblastima zaštite životne sredine, te potrebe za usklađivanjem i uređenjem ove oblasti sa međunarodnim propisima a radi efikasnije i potpunije zaštite prirode, shodno svemu navedenom ukazala potreba za izradom novog zakona o zaštiti prirode.

Imajući u vidu da je zaštita prirode u nadležnosti entiteta i Brčko distrikta i da su zakoni doneseni u Brčko distriktu i u entitetima, stvorena je potreba njihovog međusobnog usaglašavanja kao i usklađivanja sa direktivama EU, a sve u cilju nastavka postupka transpozicije direktiva EU u domaće zakonodavstvo i pripreme kandidature BiH za članstvo u Evropsku uniju.

b) Problemi koje propis treba da riješi

Predlaganjem novog zakona nastoje se eliminisati nedostaci koji su uočeni kroz dosadašnju primjenu zakona kao i izvršiti usaglašavanje sa entitetskim zakonima i izvršiti usklađivanje sa pripadajućim direktivama EU.

c) Ciljevi koji se postižu

Ciljevi koji se žele postići donošenjem novog zakona o zaštiti prirode su: donošenje zakonskog propisa Brčko distrikta BiH u skladu sa izmjenama i direktivama Evropske unije u oblasti zaštite prirode, usklađivanje definicija iz Zakona sa definicijama preciziranim u Direktivama Evropske unije i otklanjanje nedostataka koji su uočeni prilikom primjene postojećeg Zakona.

d) Razmatranje mogućnosti da se problem riješi i bez donošenja zakona

Ne postoji druga mogućnost osim donošenja novog Zakona o zaštiti prirode.

e) Odgovor na pitanje zašto je donošenje novog zakona najbolji način za rješavanje problema

Donošenje novog Zakona o zaštiti prirode je najbolji način rješavanja problema iz razloga što će novi zakon doprinjeti kvalitetnijoj primjeni propisa.

f) Vrijednosti kojima se obrađivač vodio i trenutnu politiku date institucije u vezi s njima

Prijedlog prednacrta novog Zakona o zaštiti prirode Brčko distrikta BiH je urađen u skladu sa Odlukom o odobravanju smjernica za izradu novog Zakona o zaštiti prirode u Brčko distriktu BiH broj:22-001348/15 od 1.6.2015. godine kao i konsultacijama sa institucijama i organima uprave Brčko distrikta BiH.

g) Vjerovatnoća budžetskih prihoda od uvođenja propisa, zasnovane na realnoj procjeni djelotvornosti date institucije

Novi Zakon o zaštiti prirode neće dovesti do povećanja budžetskih implikacija.

USKLAĐENOST PROPISA SA PRAVNOM STEČEVINOM EU

Usklađeno sa propisima Evropske unije.

OBRAZLOŽENJE POJEDINIH ODREDBI

Prednacrt zakona o zaštiti prirode koncipiran je tako da sadrži 17 poglavlja: Osnovne odredbe, Cilj i načela zaštite prirode, Strategija zaštite prirode, Mjere zaštite prirode, Očuvane biološke raznovrsnosti, Očuvanje divljih i migratornih vrsta, Očuvanje ptica, Očuvanje geomorfološke i geološke raznovrsnosti, Zaštićena prirodna dobra, Postupak proglašavanja zaštićenih prirodnih dobara, Upravljanje i korišćenje zaštićenih područja, Uslovi za obavljanje prekograničnog prometa divljim vrstama, Praćenje stanja i informacioni sistem zaštite prirode, Nadzor, Prekršajne odredbe i Prelazne i završne odredbe.

1. Osnovne odredbe (čl.1-2)

Član 1 propisuje predmet Zakona.

Član 2 propisuje značenje pojedinih pojmova i definicija upotrijebljenih u ovom zakonu.

Cilj i načela zaštite prirode (čl. 3-10)

Član 3 propisuje ciljeve Zakona.

Član 4–10 propisuje načela zaštite životne sredine, i to: načelo zaštite prirode, načelo visokog stepena zaštite prirode, načelo održivog korišćenja, načelo primjene mjera i uslova međunarodnog prava.

2. Strategija zaštite prirode (11-16)

Član 11-12 propisuje izradu Strategije zaštite prirode koju donosi Skupština Brčko istrikta BiH na prijedlog Vlade Brčko distrikta BiH na period od 10 godina i njen sadržaj.

Član 13 propisuje se izrada i sadržaj Izvještaja o stanju prirode.

Član 14- 15 propisuje ko obezbjeđuje zaštitu i unapređenje prirode i koji su poslovi zaštite prirode.

Član 16 propisuje učešće javnosti u postupku donošenja akata iz oblasti zaštite prirode.

3. Mjere zaštite prirode (čl. 17 -24)

Član 17–18 propisuje na koji način se sprovodi zaštita prirode, te koje aktivnosti je potrebno preduzeti u zaštićenom području kako bi se ugrožavanje i oštećenje prirode svelo na najmanju mjeru.

Član 19 – 21 propisuje postupak odobravanjam i sadržaj izrade Plana upravljanja zaštićenim područjem.

Član 22 propisuje korištenje prirodnih resursa.

Član 23-24 propisuje dužnost sprovođenja mjera zaštite radi ublažavanja štetnih posljedica i otklanjanje štetnih posljedica na prirodu, te otklanjanje štetnih posljedica.

4. Očuvane biološke raznovrsnosti (čl. 25-30)

Član 25 propisuje mjere očuvanja biološke raznovrsnosti.

Član 26 propisuje mjere i aktivnosti očuvanje staništa.

Član 27-29 propisuje dijelove ekološke mreže, mjere zaštite i upravljanje ekološkom mrežom.

Član 30 propisuje ekološki značajna područja.

5. Očuvanje divljih i migratornih vrsta (čl. 31-32)

Član 31-32 propisuje način očuvanje divljih vrsta i izgradnju na migracionim koridorima životinja.

6. Očuvanje ptica (čl. 33-37)

Član 33-36 propisuje zaštitu, očuvanje i aktivnosti očuvanja divljih ptica.

Član 37. propisuje unošenje alohtonih divljih vrsta i reintrodukciju.

7. Očuvanje ekosistema, pejzaža i genetičke raznovrsnosti (čl. 38-40)

Član 38 propisuje očuvanje biološke raznovrsnosti ekosistema.

Član 39 propisuje zaštitu, upravljanje i planiranje pejzaža.

Član 40 propisuje način uzimanje genetičkog materijala.

8. Očuvanje geomorfološke i geološke raznovrsnosti (čl. 41-46)

Član 41 propisuje očuvanje geomorfološke i geološke raznovrsnosti.

Član 42-44 propisuje uživanje posebne zaštite speleoloških objekata, zabrane i upravljanje u speleološkim objektima.

Član 45 propisuje dužnosti nalazača minerale i fosile.

Član 46 propisuje način uspostave inventara objekta geonasljeđa.

9. Zaštićena prirodna dobra (čl. 47-63)

Član 47-63 propisuje podjelu zaštićenih dobara, način njihove zaštite i upravljanja.

10. Postupak proglašavanja zaštićenih prirodnih dobara (čl. 64-76)

Član 64-69 propisuje da se sadržaj i način prestanka važenja akta o zaštiti, kojeg donosi Skupština a po prijedlogu Vlade, te da izuzetno akt o proglašenju zaštićenog područja može donjeti i Vlada na prijedlog Odjeljenja.

Član 70 propisuje da Vlada na prijedlog Odjeljenja donosi odluku o uspostavi Crvene liste i Crvene knjige.

Član 71-76 propisuje postupak donošenja odluke o strogo zaštićenim divljim vrstama i zaštićene divlje vrste, način zaštite lokacija divlje i strogo zaštićene divlje vrste, izadavanje Odborenja u posebnim situacijama, uslove zaštite, te da se zaštićenih prirodna dobara upisuju u Registar kojeg vodi Odjeljenje.

11. Upravljanje i korišćenje zaštićenih područja (čl. 77-88)

Član 77-81 propisuje način upravljanja zaštićenim područjem od strane upravljača, koji svoje dužnosti ispunjava u skladu sa Aktom o zaštiti i Planom upravljanja, kao i da je upravljač dužan obezbjediti zaštićeno područje u skladu sa Pravilnikom o unutrašnjem redu i čuvarskoj službu.

Član 82 propisuje znak o zaštiti prirode.

Član 83 propisuje procjenu uticaja na životnu sredinu u zaštićenom području.

Član 84 propisuje sredstva za zaštitu bilja.

Član 85 propisuje pristup zaštićenom području.

Član 86 propisuje sprečavanje štete na zaštićenom području.

Član 87-88 propisuje način finansiranja zaštićenog dobra i sredstva za očuvanje i unapređenje zaštite prirode.

12. Uslovi za obavljanje prekograničnog prometa divljim vrstama (čl. 89-90)

Član 89-90 propisuje uvoz i izvoz ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih divljih vrsta, te njihov veterinarsko-zdravstveni i fitosanitarni pregled.

13. Praćenje stanja i informacioni sistem zaštite prirode (čl. 91-92)

Član 91 propisuje izdavanje rješenja za istraživanje strogo zaštićenih i zaštićenih divljih vrsta, zaštićenih poručja, speloloških objekata, minerala, fosila, i ostalih bioloških raznovrsnosti.

Član 92 propisuje upostavljanje informacionog sistema za zaštitu prirode i praćenje stanja.

14. Nadzor (čl. 93-94)

Ovim članovima propisan je inspekcijski nadzor nad primjenom odredaba ovog zakona kao i ovlaštenja inspekcije za zaštitu životne sredine.

15. Prekršajne odredbe (čl. 95)

Ovim članom propisane su sankcije za nepoštovanje odredaba ovog zakona.

16. Prelazne i završne odredbe (čl. 96-103)

Ovim članovima regulišu podzakonski akti koje su Vlada i Odjeljenje dužni donjeti, ranije zaštićena područja, način regulisana ranije pokrenutih postupaka, važenje drugih zakonskih i podzakonskih propisa prestanaka važenja Zakona o zaštiti prirode.

ANALIZA EFEKATA PROPISA

Predložena rješenja u prijedlogu prednactra ovog zakona djeluju na način da u pravna i fizička lica dužna da se pridržavaju odredaba ovog zakona a sve u cilju zaštiti i unapređenju zaštite prirode.

PROVEDBENI MEHANIZMI I NAČIN OSIGURAVANJA POŠTOVANJA ZAKONA

Predlagač zakona procjenjuje da će odgovorne osobe obezbijediti poštovanje zakona, kao i da će nadležni organi sankcionisati nepoštovanje zakona.

PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE PROPISA

Budžetska sredstva će biti bezbijeđena u Budžetu za 2023. godinu.

OPŠTI INTERES ZBOG KOJEG SE PREDLAŽE POVRATNO DJELOVANJE

Ne predlaže se povratno djelovanje

RAZLOZI ZBOG KOJIH SE PREDLAŽE DA ZAKON STUPI NA SNAGU PRIJE OSMOG DANA OD DANA OBJAVJIVANJA U SLUŽBENOM GLASNIKU BRČKO DISTRIKTU BIH

Ne predlaže se stupanje na snagu prije osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.